

Kartläggning av samarbete mellan BVC/Familjecentral, bibliotek och logopeder i Östergötland

Rapport och sammanställning av enkätsvar inför uppstart av Bokstart
Östergötland.

*"Språk och lärande hänger oupplösligt samman liksom språk och identitetsutveckling."
(ur Läroplanen för förskolan, 98 rev 2016)*

Innehållsförteckning

Kartläggning av samarbete mellan BVC/Familjecentral, bibliotek och logopeder i Östergötland	2
Rapport och sammanställning av enkätsvar inför uppstart av Bokstart Östergötland	2
Bakgrund	2
Syfte och frågeställningar.....	4
Metod och genomförande	4
Analysförfarande	5
Resultat och diskussion	5
Frågor som rör organisation av samarbete.....	5
Frågor som tar upp innehållet i samarbetet	10
Frågor som rör BVC-sjuksköterskor och bibliotekariers uppfattning om kunskapsnivå gällande barns tidiga kommunikativa och språkliga utveckling:	17
Frågor som rör vikten av samarbete över professionsgränserna kring barns språkliga utveckling. .	21
Kommentarer i fritext	21
Sammanfattande diskussion	22
Rekommendationer	23
Referenser	24
Bilagor.....	25
Bilaga 1: Informationsbrev inför enkätundersökning i samband med uppstart av projekt Familjestöd/Bokstart Region Östergötland.	25
Bilaga 2: Enkätundersökning inför planering av projektet Familjestöd/Bokstart Region Östergötland	26
Bilaga 3: Informationsbrev och enkät till barnlogopeder som möter barn i förskoleåldern.....	33

Kartläggning av samarbete mellan BVC/Familjecentral, bibliotek och logopedier i Östergötland

Rapport och sammanställning av enkätsvar inför uppstart av Bokstart Östergötland

Bakgrund

Den tidiga språkliga utvecklingen ligger till grund för att barn ska få med sig en god och stabil språklig förmåga under förskoleåren och vidare upp i skolan. Tidig kontakt med böcker och skriftspråk genom att barn får läsa tillsammans med en vuxen gynnar den språkliga utvecklingen och även senare läs- och skrivutveckling. (Mol & Bus, 2011). Ett väl utvecklat ordförråd har ett nära samband med läsförståelse både som barn, ungdom och vuxen (Beck, McKeown & Kucan, 2013). Det finns stora skillnader gällande ordförråd hos barn redan i förskoleåldern. Forskning visar att dialogisk läsning tillsammans med barn är ett effektivt sätt att öka barns ordförråd (Huebner & Payne, 2010).

Program som syftar till att föräldrar läser mer tillsammans med sina barn, där föräldrar både får ta del av böcker och effektiva strategier för *hur* de kan läsa böcker, har visat sig stödja både barnens språkliga utveckling och tidig läsinlärning (Dickinson, Griffith, Golinkoff & Hirsh-Pasek, 2012). Familjestödsprogrammet "Bokstart", som inspirerats av "Bookstart", är ett samarbete mellan barnhälsovård och bibliotek som sedan länge finns i ett 40-tal länder. Det är ett effektivt program för att främja läsning i familjer. (Kulturrådets webbplats, hämtad 2017-10-23). Bokstart vänder sig till alla familjer och innebär att bokpaket lämnas till familjen redan under barnets första levnadsår. Bokgåvan lämnas ofta i samband med ett hembesök av en sköterska eller en bibliotekarie där föräldrarna även får råd och exempel kring hur de kan läsa tillsammans med barnet och varför det är viktigt. En framgångsfaktor är att flera professioner samverkar (BVC, bibliotek, förskola) kring barnets språkliga utveckling (Ibid.). Bokstart har prövats i några delar av landet och nu uppmanar Statens kulturråd till en nationell satsning för att införa Bokstart i alla kommuner för att främja små barns språkliga utveckling.

Förutom ovan nämnda positiva effekter av läsning tillsammans med sitt barn skapar läsningen dessutom en närhet till föräldern, som i sin tur gynnar språklig och emotionell utveckling (Dickinson et al., 2012). Mol och Bus (2011) lyfter också fram att bokläsning gör att barnet tidigt socialiseras in i läsandets värld och ger det möjlighet att tidigt få en positiv attityd gentemot läsning och att se på sig själv som "läsare". Barnet får dessutom genom böckerna ta del av många världar som det annars inte skulle ha mött. Det ger en ökad omvärldskunskap som barnet också har stor nytta av när det senare själv ska läsa text för att inhämta kunskap.

Allt lärande bygger på språk och i mötet med skriven text utvecklas både språk-, läs- och skrivförmåga. Språket möjliggör inhämtande av kunskap i skolan och de elever som har god läsförståelse har större möjlighet att lyckas med sina skolprestationer (Dickinson et al, 2012). Läsning och skrivning har stor betydelse för vårt demokratiska samhälle.

Var tredje år genomförs en internationell mätning, PISA-undersökningen¹, som undersöker 15-åriga elevers läsförståelse. Resultaten har visat på en dalande trend under 2000-talet med lägst resultat 2012. (Skolverkets webbplats, hämtad 2017-12-01). Även Kulturrådet beskriver en oroande trend i sin publikation "Om läsning – mer eller mindre?" (2004). Där presenteras resultat av upprepade marknadsundersökningar som visar på en tendens att läsningen för små barn inte bara minskat

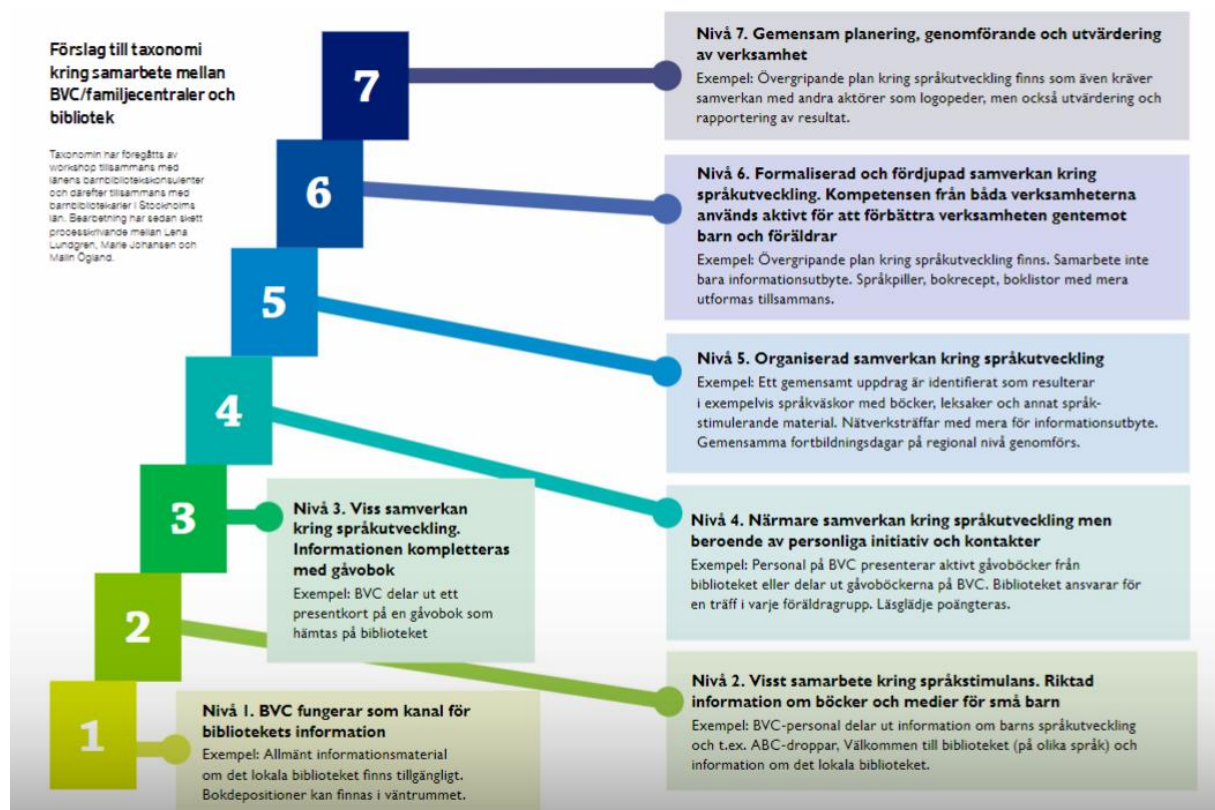
¹PISA är en förkortning av Programme for International Student Assessment. Det är en internationell undersökning som organiseras av OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development) och mäter kunskaper hos 15-åringar inom läsförståelse, matematik och naturkunskap.

avseende hur stor andel vuxna som läser för sina barn, utan även lästiden har halverats under den 15-årsperiod som undersökningarna gjorts.

Östgötakommissionen för folkhälsa (2014) tar i sin slutrapport upp vikten av att stötta föräldrar i att läsa för sina barn. Olika aktörer som möter barn har tillsammans med förskola och skola en mycket viktig roll för att stödja språklig utveckling och läs- och skrivutveckling.

Rapporten "Dags att höja ribban" (2012) ger en omfattande bakgrund kring vikten av samverkan mellan olika instanser och professioner i syfte att stödja barns språkliga utveckling. Där diskuteras bland annat olika nivåer av samarbete och samverkan mellan barnhälsovård och bibliotek. Rapporten lyfter taxonomin som ett verktyg att använda sig av för att analysera graden av integration och samverkan. Ögland (2013) beskriver olika typer av taxonomier² som kan användas för olika ändamål. Ett exempel på en taxonomi som kan användas för att analysera samverkan mellan BVC och bibliotek presenteras i figur 1. Genom att använda en taxonomi kan olika grad av samarbete kategoriseras in i de olika stegen, och målet samt stegen på väg dit åskådliggörs på ett tydligt sätt. Det kan vara en hjälp för den enskilda verksamheten att se vilket steg som står näst på tur och vilken målsättningen är, vilket underlättar utvecklingsarbetet. Taxonomin kan också användas för att åskådliggöra och utvärdera samarbete och samverkan på i en större verksamhet och jämföra utveckling över tid.

Figur 1: Taxonomi över samarbete mellan BVC/Familjecentral och bibliotek.

Bildkälla: (Ögland, 2013)

² En taxonomi är en hierarkisk nivågruppering och kan användas inom många olika ämnesområden. Ett exempel på användningsområde är för att beskriva samarbete/samverkan mellan olika professioner på olika nivåer, där varje nivå har uttalade mål.

Syfte och frågeställningar

Syftet med kartläggningen är att samla in information om hur samarbetet mellan BVC/Familjecentral, folkbibliotek och logopeder inom Region Östergötland ser ut i nuläget.

De frågeställningar som enkätsvaren förväntas ge svar på är som följer:

1. Hur ser samarbetet gällande små barns språkliga utveckling ut mellan BVC/Familjecentral, bibliotek och logopeder inom Region Östergötland?
2. Hur är samarbetet organiserat och hur fördelas ansvaret mellan de olika yrkesgrupperna?
3. Hur kan det nuvarande samarbetet beskrivas utifrån begreppen likvärdighet och jämlik hälsa?
4. Hur upplever BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier sina kunskaper kring barns tidiga kommunikativa och språkliga utveckling?

Metod och genomförande

Datainsamling gjordes genom två webbaserade enkäter. Den första enkäten skickades ut till samtliga BVC-sjuksköterskor verksamma inom BVC/Familjecentraler i Östergötland samt till alla bibliotekarier i Östergötland som arbetar med barn/barnböcker. Den andra enkäten omarbetades något och skickades därefter ut till logopeder som arbetar med gruppen barn 0-5 år i Östergötland. Webbenkäterna utarbetades av Hanna Walsö tillsammans med arbetsgruppen³ för Familjestöd/Bokstart Östergötland.

E-postlistor till BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier hämtades in från ansvariga inom respektive organisation (Regionbibliotek Östergötland samt Barnhälsovården Region Östergötland). Listorna granskades och uppdaterades för att få så tillförlitliga siffror som möjligt på hur stor andel inom varje yrkesgrupp som svarat på enkäten. För att nå så många barnlogopeder som möjligt användes en allmän e-postlista som når många, men inte alla, verksamma logopeder i länet. Listan gick igenom och de logopeder som inte arbetar direkt med patienter eller enbart arbetar med vuxna sorterades bort i en första omgång. De tillfrågade ombads att svara med ett mail om de för närvarande inte arbetar med gruppen barn 0-5 år, och de som svarade sorterades också bort.

Ett informationsbrev om Bokstart och enkätundersökningen gick ut till berörda chefer inom BVC/Familjecentraler och folkbibliotek ca en vecka innan enkäten skickades ut. Enkäten skickades ut till alla respondenter tillsammans med en kort beskrivning av Familjestöd/Bokstart genom enkätverktyget Webropol under maj 2017 (BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier) respektive augusti 2017 (logopeder). Respondenterna fick fyra påminnelser under en treveckorsperiod.

Bearbetning av data gjordes under hösten 2017. Totalt svarade 104 personer. Ett svar sorterades bort redan innan bearbetning då ingen information om yrkestillhörighet angivits. Svarsfrekvensen för BVC-sjuksköterskor var 59 %, för bibliotekarier 68 % och för logopeder 63 %. Utifrån svarsfrekvensen är det viktigt att poängtera att de inkomna svaren inte utgör en fullständig kartläggning av hur samarbetet mellan de olika yrkesgrupperna ser ut i regionen. Antalet respondenter och svarsfrekvensen för respektive enkät syns i tabell 1 och 2.

³ I arbetsgruppen för Bokstart Östergötland ingår chef för Regionbibliotek Östergötland, utvecklingsledare för Regionbibliotek Östergötland, samordnare för folkhälsa Länsstyrelsen Östergötland, verksamhetsutvecklare för Barnhälsovården Östergötland, enhetschef Logopedmottagningen Universitetssjukhuset Linköping samt logoped med ansvar för förstudien.

Tabell 1: Svansfrekvens BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier:

Grupp	Antal potentiella respondenter	Antal inkomna svar	Svansfrekvens
BVC-sjuksköterskor	106	62	59 %
Folk- och barnbibliotekarier	60	41	68 %
Totalt	166	103	62 %

Tabell 2: Svansfrekvens logopedier:

Grupp	Antal potentiella respondenter	Antal inkomna svar	Svansfrekvens
Logopedier	35	22	63 %

Analysförfarande

Data har bearbetats i Microsoft Excel och i enkätverktyget Webropol. Svaren har sammanställts för varje fråga och åskådliggjorts i olika typer av diagram. Data presenteras på gruppnivå och anges i procent eller i antalet svar beroende på typ av fråga. För analys av olika nivåer av samarbete/samverkan mellan BVC/Familjecentral och folkbibliotek har en taxonomi använts (Ögland, 2013) på ett liknande sätt som i rapporten "Samarbete mellan folkbibliotek och barnhälsovård i Sverige: En utökad kartläggning och nulägesbeskrivning" (Hampson Lundh & Michnik, 2014).

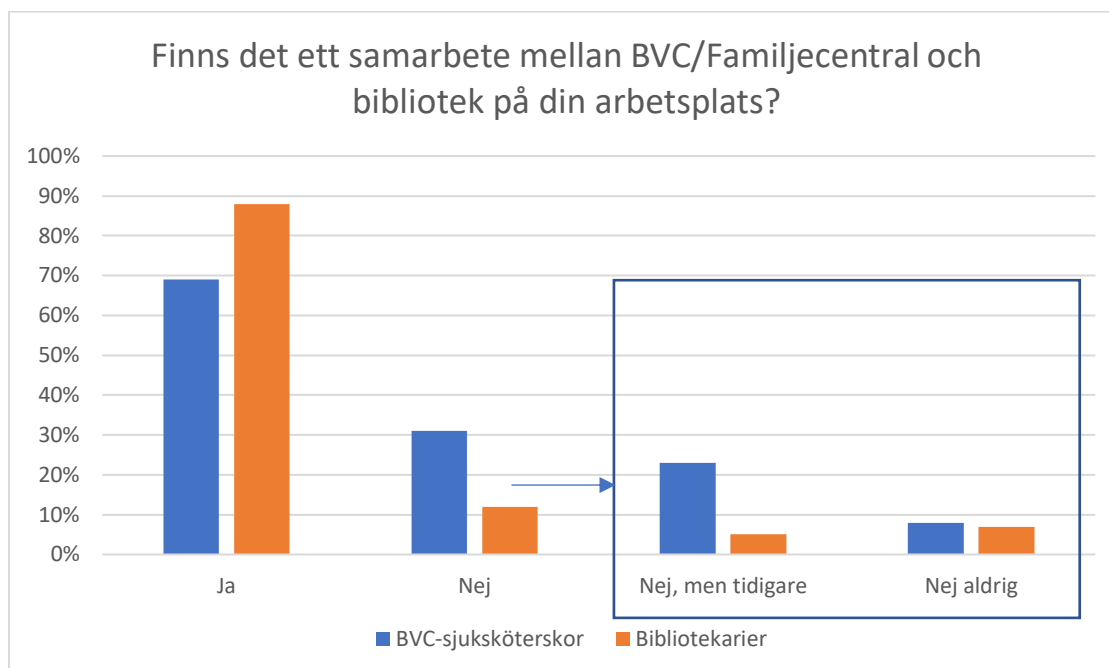
Resultat och diskussion

Första frågan i respektive enkät innehöll frågor om yrkestillhörighet, arbetsplats, kommun och antal år i yrket. Då endast frågan om yrkestillhörighet var obligatorisk så finns inte all information tillgänglig som rör arbetsplats/kommun och antal år i yrket för alla respondenter.

Frågor som rör organisation av samarbete

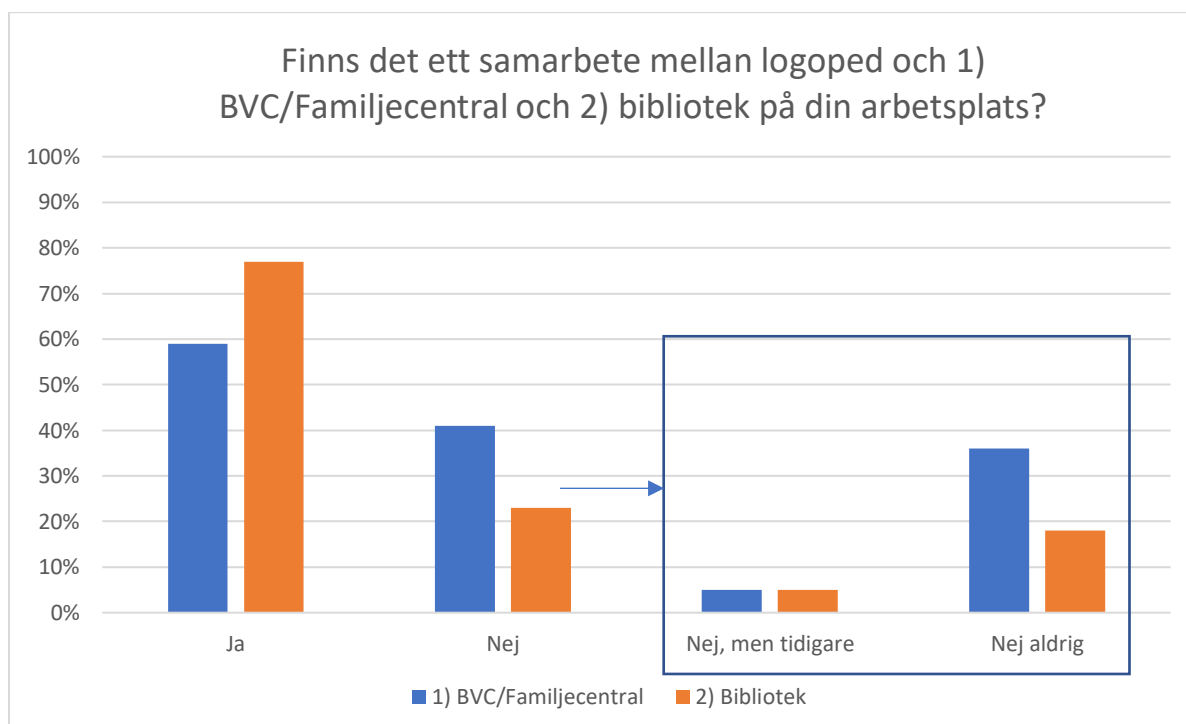
BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier besvarade frågan "Finns det ett samarbete mellan BVC/Familjecentral och bibliotek på din arbetsplats?" och logopedier besvarade frågorna "Finns det ett samarbete mellan logoped och BVC/Familjecentral på din arbetsplats" och "Finns det ett samarbete mellan logoped och bibliotek på din arbetsplats". 69 % av BVC-sjuksköterskorna och 88 % av bibliotekarierna svarade "ja" på frågan (se figur 2). Följaktligen svarade 31 % av BVC-sjuksköterskorna och 12 % av bibliotekarierna "nej" på samma fråga. Nej-svaren preciserades och respondenterna valde mellan alternativen att 1) ett samarbete tidigare funnits men upphört eller att 2) inget samarbete funnits.

Figur 2: BVC-sjuksköterskors och bibliotekariers svar på frågan "Finns det ett samarbete mellan BVC/Familjecentral och bibliotek på din arbetsplats?".

Av logopederna uppgav 59 % att ett samarbete finns mellan logoped och BVC/Familjecentral och 77 % uppgav att det finns ett samarbete mellan logoped och bibliotek (se figur 3). Av nej-svaren uppgav 5 % av logopederna att det tidigare funnits ett samarbete med BVC/Familjecentral, men att det upphört, och 36 % av logopederna svarade att det inte tidigare funnits något samarbete. Likaså uppgav 5 % av logopederna att det tidigare funnits ett samarbete mellan logoped och bibliotek, men att det upphört, och 18 % svarade att det inte tidigare funnits något samarbete.

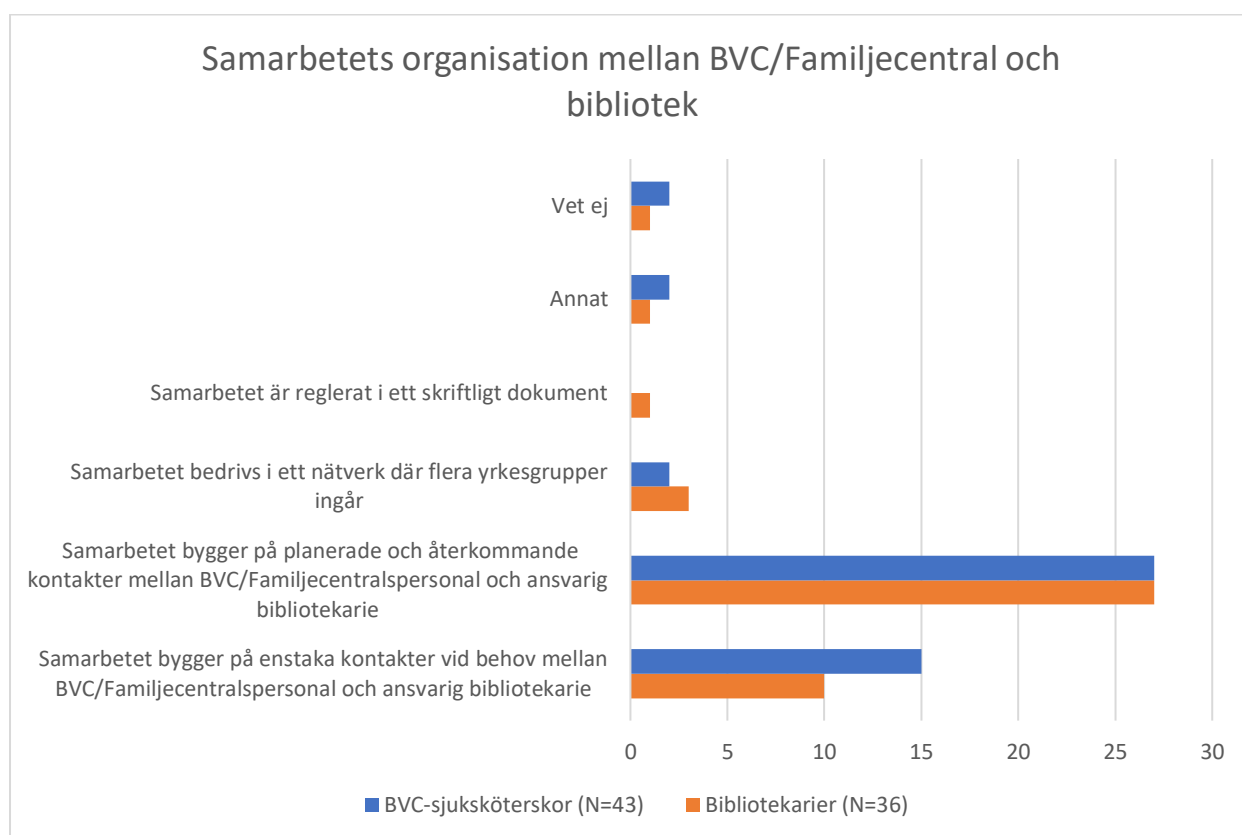
Figur 3: Logopedernas svar på frågorna om samarbete finns mellan logoped och 1) BVC/Familjecentral och 2) bibliotek.

De respondenter som angav att det finns ett samarbete fick svara på frågor kring samarbetets organisation (se figur 3 och 4). En majoritet av BVC-sjuksköterskorna och bibliotekarierna uppger att samarbetet bygger på planerade och återkommande kontakter (figur 4). Något fler BVC-sjuksköterskor än bibliotekarierna uppger att samarbetet bygger på enstaka kontakter vid behov. Några enstaka respondenter anger att de arbetar i nätverk där fler yrkesgrupper ingår, och de yrkesgrupper som omnämns utöver BVC-sjuksköterskor och bibliotekarierna är förskollärare, psykologer, socialkontor och kyrkan. Endast en respondent anger att samarbetet är reglerat i ett skriftligt dokument.

En möjlig anledning till att det i nej-svaren framkommer att det har funnits samarbeten, men inte gör det längre, skulle kunna vara graden av förankring inom de olika verksamheterna. Då nätverken för samarbete inte är förankrade i skriftliga överenskommelser är det möjligt att de i större utsträckning bygger på enskilda individers kontakter och engagemang och det lämnar också större utrymme för nivåer högre upp att besluta om ett samarbete ska prioriteras.

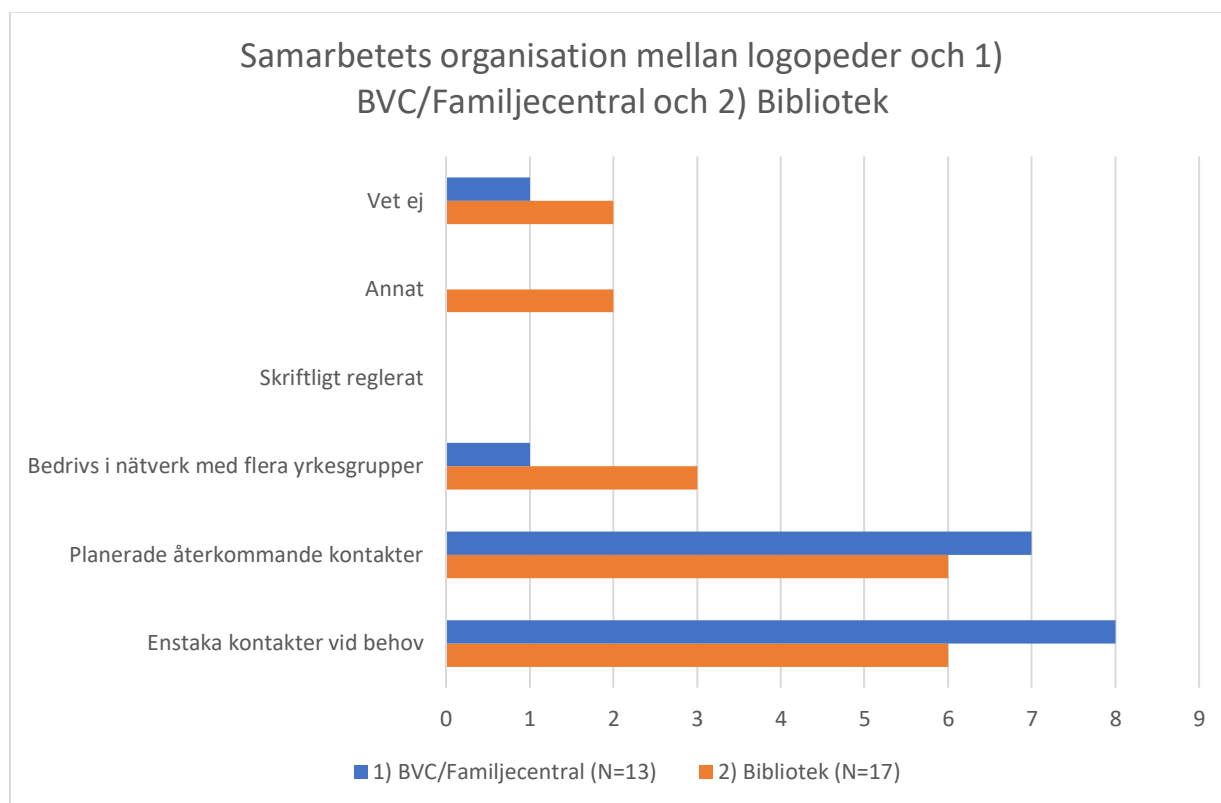
Figur 4: Organisation av samarbetet mellan BVC/Familjecentral och bibliotek.

Logopederna uppger att samarbetet både mellan BVC/Familjecentral och bibliotek i störst utsträckning bygger på relativt lika delar enstaka kontakter vid behov och planerade och återkommande kontakter (figur 5). Några respondenter anger att de arbetar i nätverk där fler yrkesgrupper ingår, och de yrkesgrupper/nätverk som anges är psykologer (BVC/Familjecentral) och "Språkpiller"⁴ (Bibliotek). Även under "Annat" anges "Språkpiller".

⁴ Språkpiller är ett samarbete mellan logopederna och biblioteket i Östergötland som startade 2009. Samarbetet bygger på att logopederna skriver ut böcker på recept till barn med språkstörning, böcker som kan lånas på biblioteket.

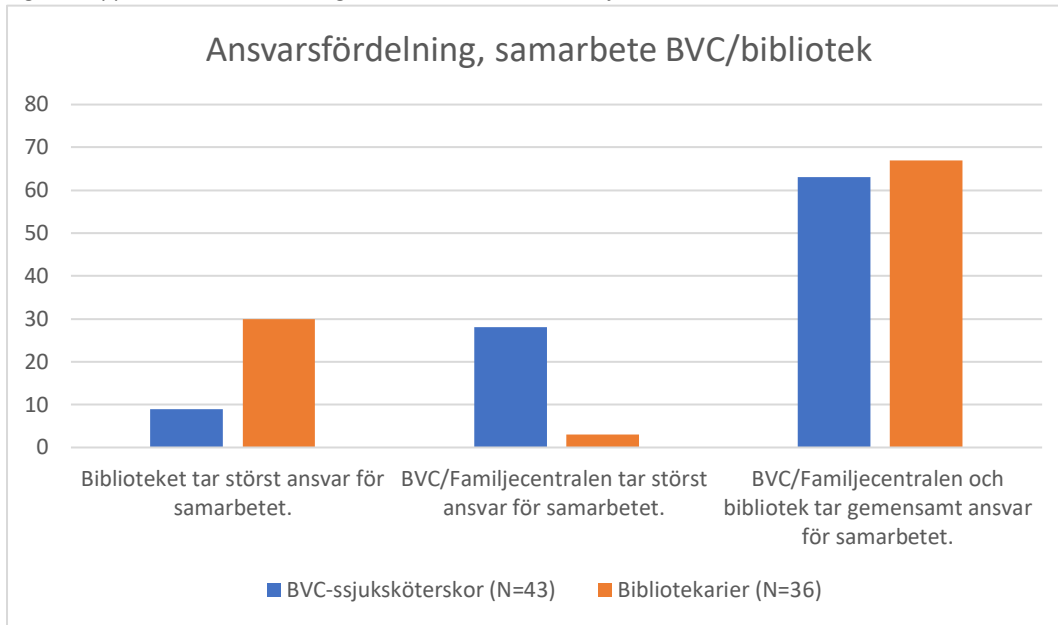
Figur 5: Organisation av samarbetet mellan logoped och 1) BVC/Familjecentral och 2) bibliotek.

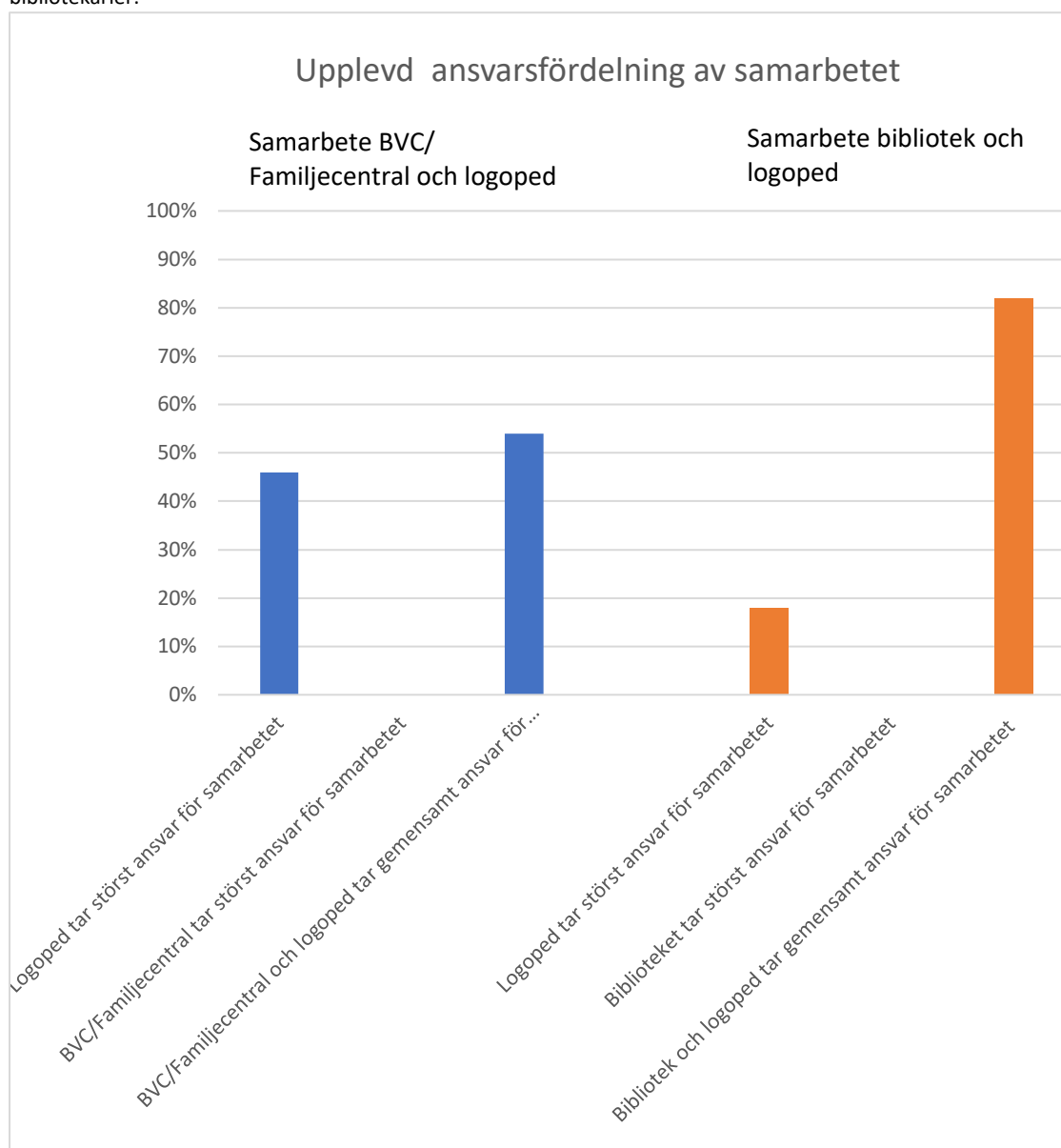
Utifrån Öglands taxonomi "Taxonomi över samarbete mellan BVC/Familjecentral och bibliotek" (2013) kan respondenternas svar placeras in i de olika nivåerna. Utifrån de svar som inkommit från BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier så sker huvudsakligen samarbete (när det sker) mellan BVC/Familjecentral och bibliotek på nivå 1-3 i taxonomin, men på vissa ställen även på nivå 4. Högre upp i organisationen sker samarbeten/samverkan på nivå 5-6, t.ex. gällande språkpiller och språkväskor, samt fortbildningsdagar.

På frågan vem som tar störst ansvar för samarbetet mellan de olika professionerna visar svaren på att majoriteten anser att det är ett gemensamt ansvar (figur 6 och 7). Varje yrkesgrupp uppfattar sitt eget ansvarstagande som något större än samarbetspartnerns. I föregående fråga framkom att en skriftlig reglering av samarbetet saknas i de allra flesta fall. Det kan tolkas som att ansvarsfördelningen inte är tydligt formulerad.

Figur 6: Upplevd ansvarsfördelning i samarbetet mellan BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier.

Figur 7: Logopedernas upplevelse av ansvarsfördelning avseende samarbetet med BVC-sjuksköterskor respektive bibliotekarier.

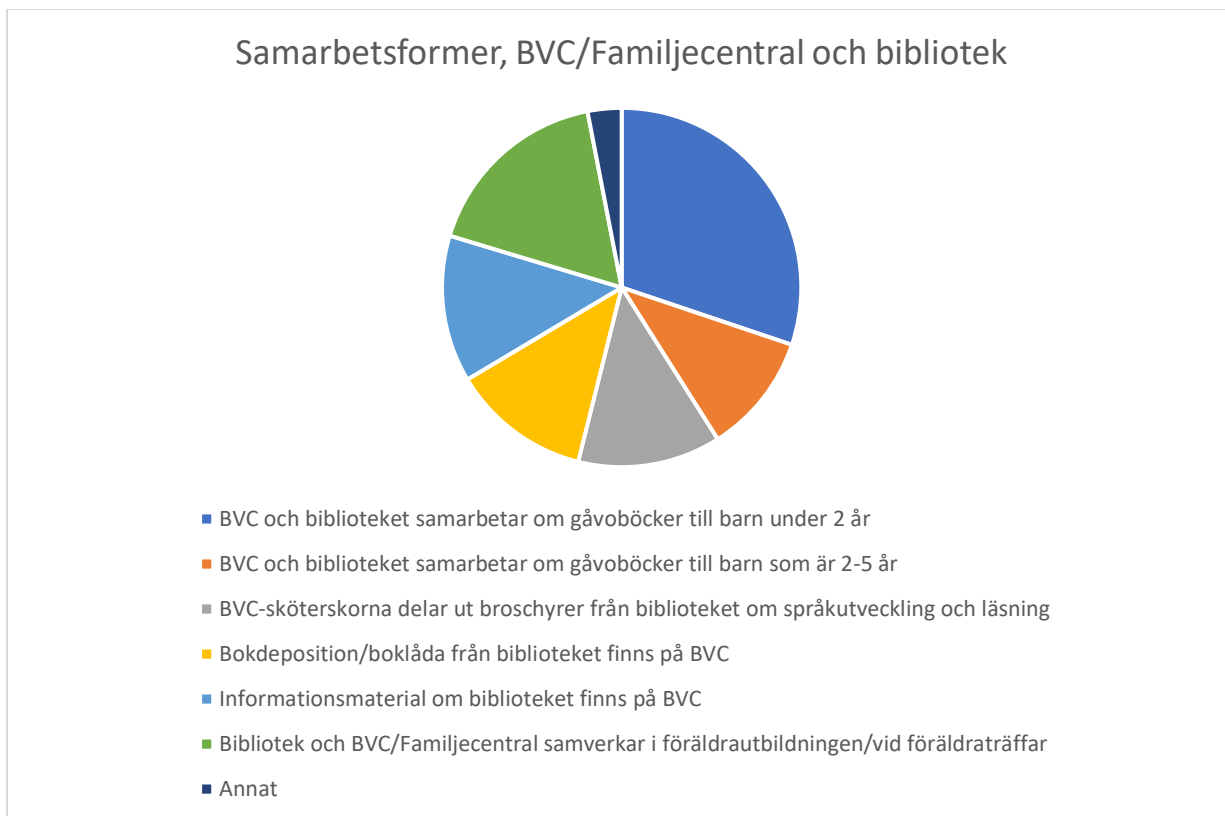

Frågor som tar upp innehållet i samarbetet

De respondenter som svarat ja på frågan om samarbete finns mellan de olika professionerna har fått svara på följdfrågor kring innehållet av samarbetet.

BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier har svarat relativt likartat gällande vilka samarbetsformer som finns och i hur stor utsträckning de används. Därför presenteras resultatet för båda grupperna tillsammans (figur 8). Den största andelen av de olika samarbetsformerna utgörs av bokgåvor till barn 0-5 år (ca två femtedelar av de olika samarbetsformerna), och tittar vi närmare på siffrorna som rör bokgåvor så kan vi se att hela 95 % av de BVC/Familjecentraler och bibliotek som svarat att samarbete finns anger att de lämnar ut minst en gåvobok. Gåvoböckerna lämnas i över 90 % av fallen ut som ett presentkort som familjen har möjlighet att lösa in på ett bibliotek (figur 9). Endast 5 % av böckerna lämnas ut på BVC/Familjecentralen. Några enstaka BVC/Familjecentraler har skapat egna arrangemang där böckerna lämnas ut. Inga gåvoböcker lämnas ut hemma hos familjerna.

Figur 8: Samarbetsformer mellan BVC/Familjecentral och bibliotek, andelar i procent.

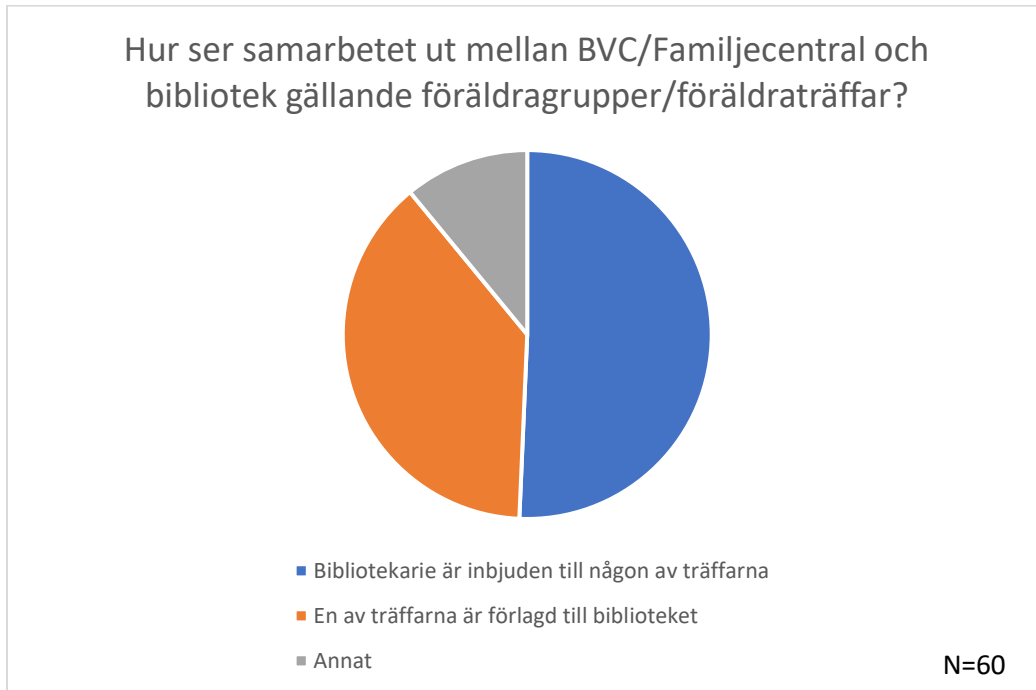

Figur 9: Figuren visar hur gåvoböckerna lämnas ut.

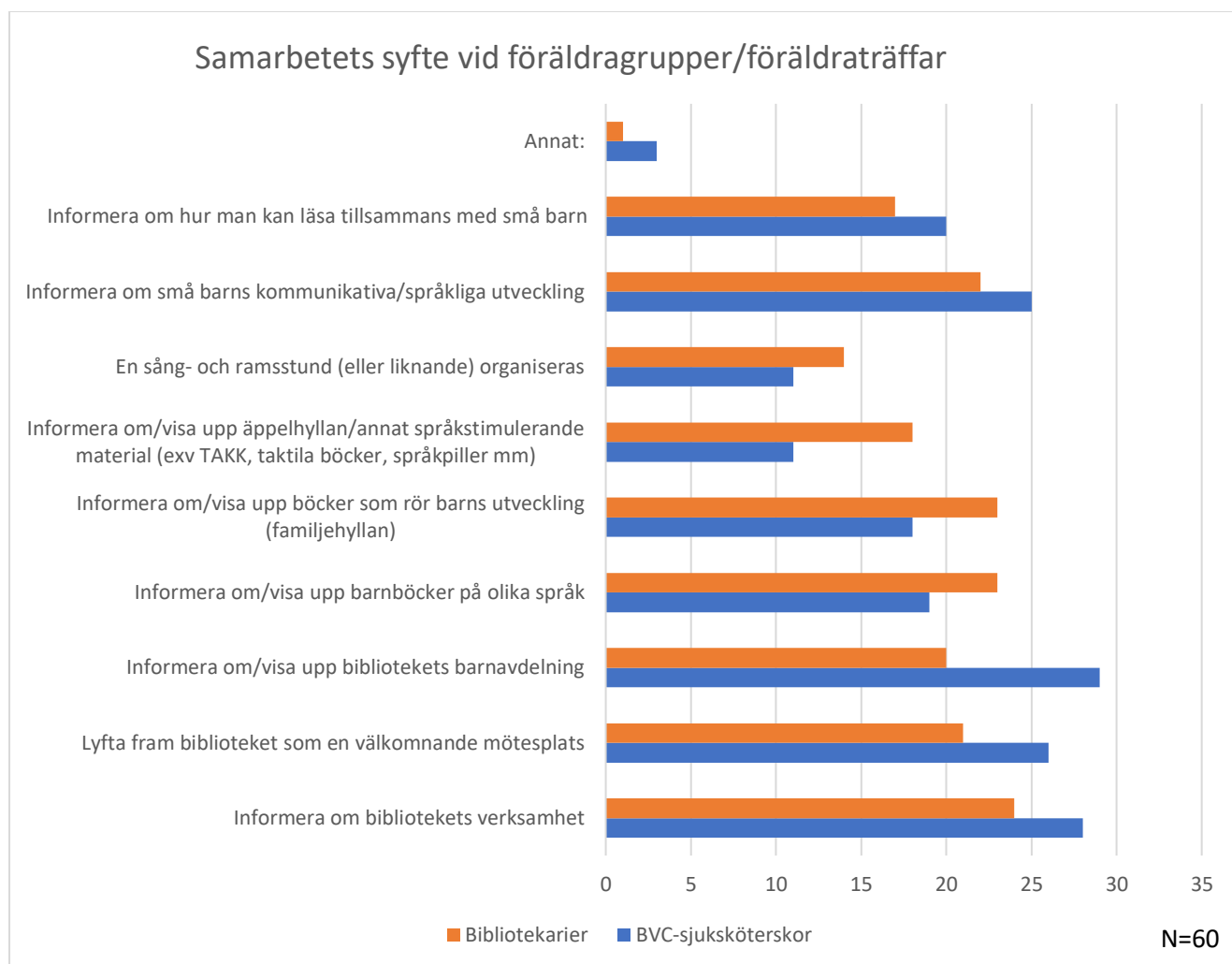

Den del av samarbetet som rör samverkan kring föräldrautbildning/föräldrträffar undersöktes också mer ingående. Frågan som rörde hur samarbetet kring föräldrträffarna ser ut besvarades relativt samstämmigt av de två grupperna, och resultatet visas i figur 10. Vanligast är att en bibliotekarie är inbjuden till någon av träffarna på BVC/Familjecentralen (ca 50 %). Respondenterna fick även ange vilket syftet är kring samarbetet med föräldragrupperna/föräldrträffarna (figur 11).

Figur 10: Samarbete kring föräldrträffar/föräldragrupper.

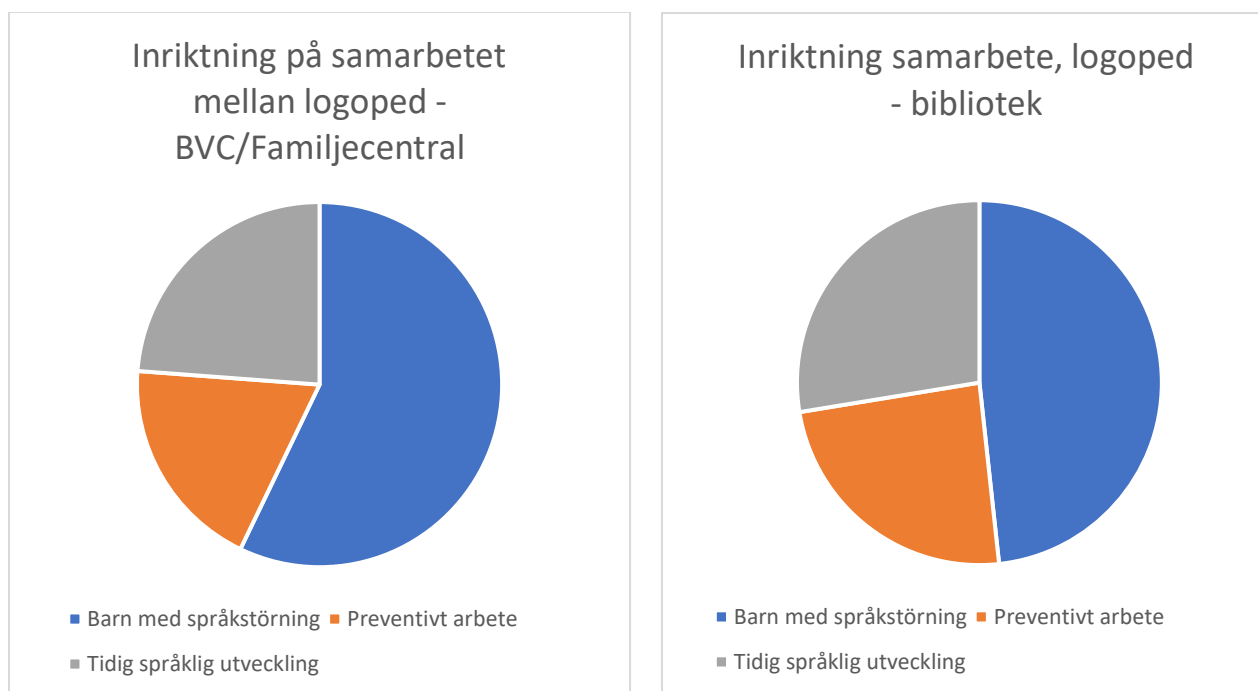

Figur 11: Syftet för samarbete mellan BVC-sjuksköterskor och bibliotek vid föräldrautbildning/föräldrträffar.

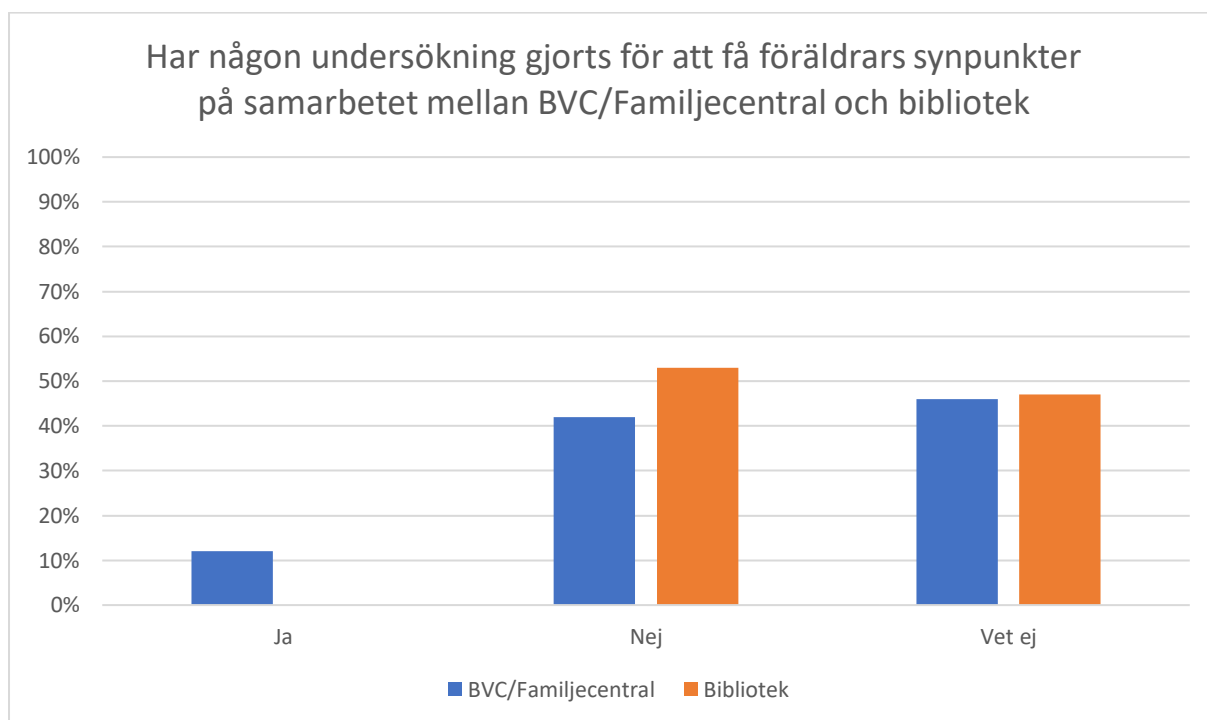
Logopederna som svarat ja på frågan om samarbete med någon av de andra yrkesgrupperna fick också svara på följdfrågan om inriktning på samarbetet (figur 12). Den största delen riktar sig, som förväntat, mot gruppen barn med språkstörning, men visst samarbete finns även inom barns tidiga språklig utveckling och gällande prevention. En stor del av samarbetet mellan logoped och bibliotek innefattar ”språkpiller”, böcker som skrivs ut på recept. Språkpiller omnämns inom alla tre samarbetsområden mellan logoped/bibliotek.

Figur 12: Inriktning på samarbetet mellan logoped och 1) BVC/Familjecentral och 2) bibliotek.

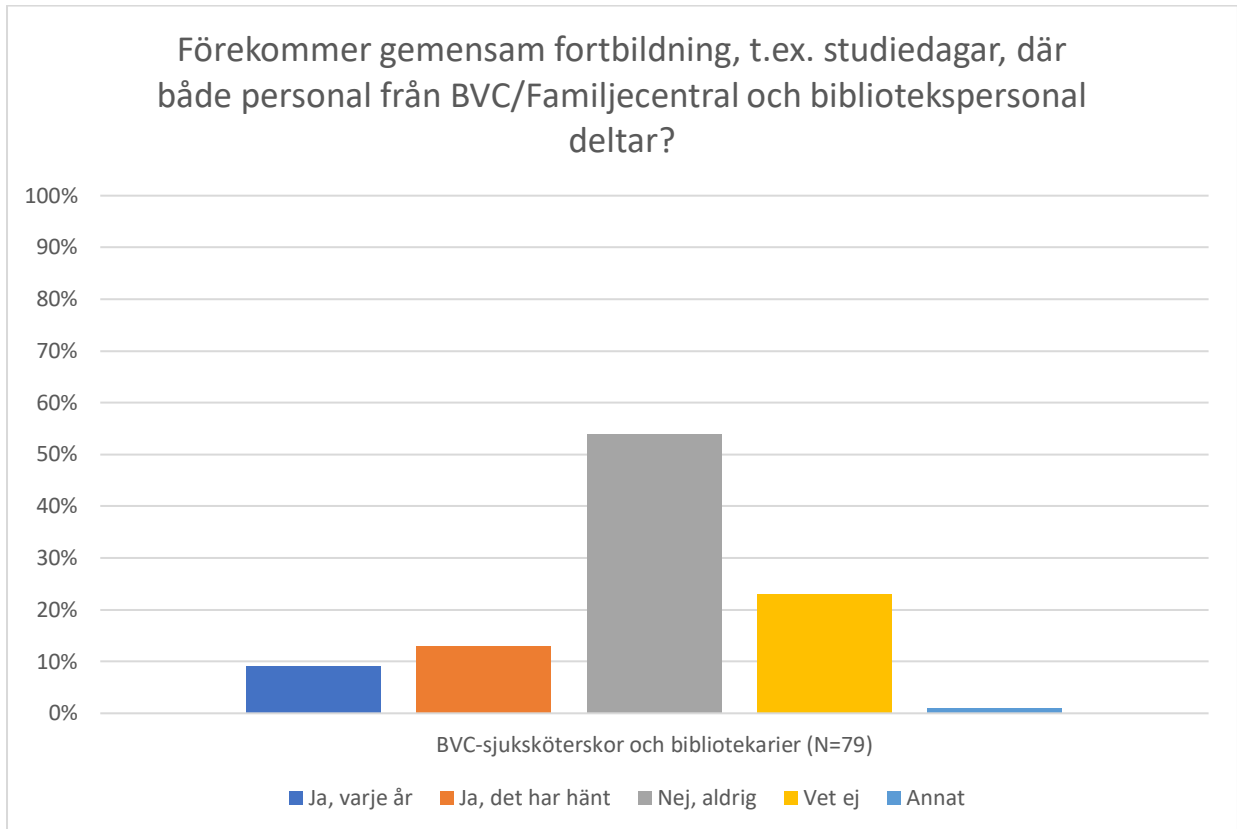
BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier tillfrågades om det genomförts någon undersökning för att få föräldrars synpunkter på samarbetet mellan BVC/Familjecentral och bibliotek (figur 13). Det framkom att ytterst få utvärderingar har gjorts kring samarbetet mellan yrkesgrupperna.

Figur 13: Undersökningar av samarbetet mellan BVC/Familjecentral och bibliotek.

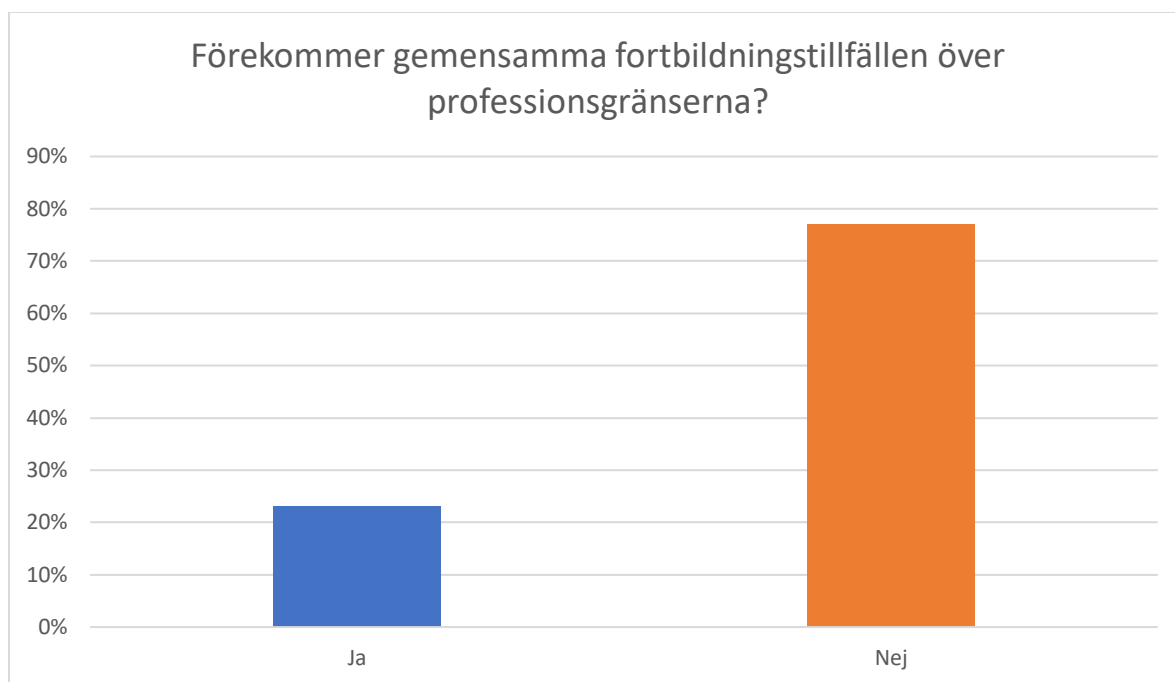
Ytterligare ett område där samverkan kan förekomma är gemensam fortbildning inom områden som berör de olika yrkesgrupperna. Svaren på frågan om gemensam fortbildning genomfördes var väldigt samstämmiga mellan de båda grupperna. De flesta ansåg att ingen sådan gemensam fortbildning fanns, medan andra nämnde "språkpillerdagarna" som ett exempel på en utbildningsdag där både BVC-sjuksköterskor och bibliotekarie var inbjudna, och där även logoped medverkar (figur 14).

Figur 14: Gemensamma fortbildningstillfällen mellan personal från BVC/Familjecentral och bibliotek.

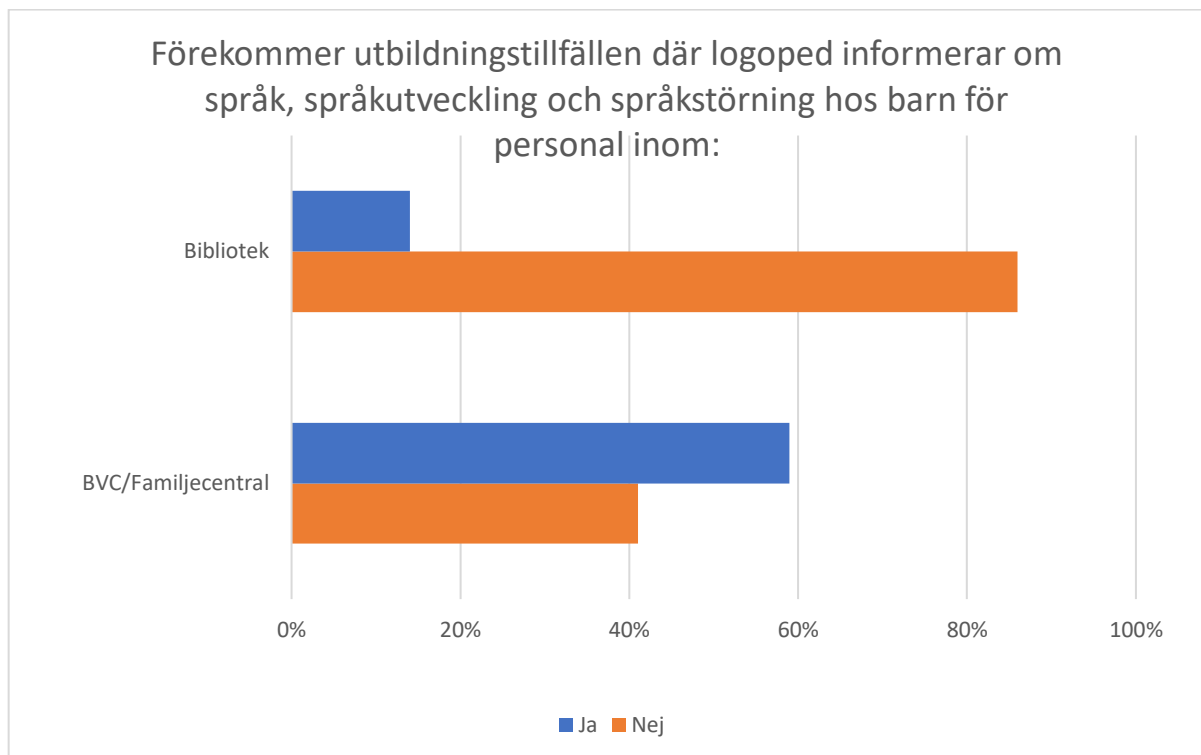
Även logopederna fick svara på en fråga om gemensamma utbildningsdagar över professionsgränserna och även här framkommer att det är ovanligt med den typen av fortbildning (figur 15). Något exempel ges på språkpillervisning (logoped och bibliotek) och viss samverkan med BVC/Familjecentral vid behov.

Figur 15: Logopedernas svar på frågan om det förekommer gemensam fortbildning över professionsgränserna.

Logopederna fick även svara på frågan om det förekommer utbildningstillfällen där logoped informerar om språk, språkutveckling och språkstörning hos barn för personal inom BVC/familjecentral och/eller för personal på bibliotek. Här syns en markant skillnad i logopedernas svar riktat till de olika yrkesgrupperna, där nära 60 % av logopederna anser att sådana utbildningstillfällen finns riktade mot BVC/Familjecentral, och endast 14 % anser att sådan fortbildning förekommer riktad mot personal på bibliotek (figur 16).

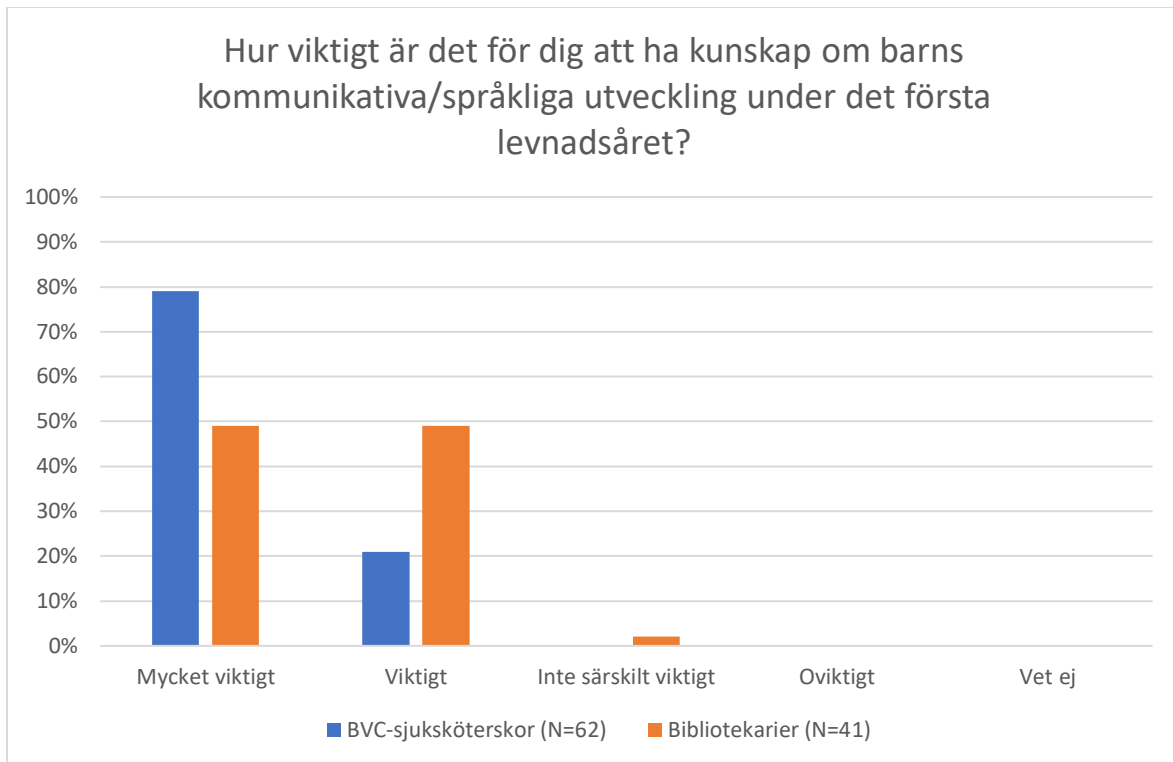
Figur 16: Logopedernas svar på frågan om utbildningstillfällen där logoped informerar om språk, språkutveckling och språkstörning hos barn för personal inom BVC/familjecentral och/eller för personal på bibliotek.

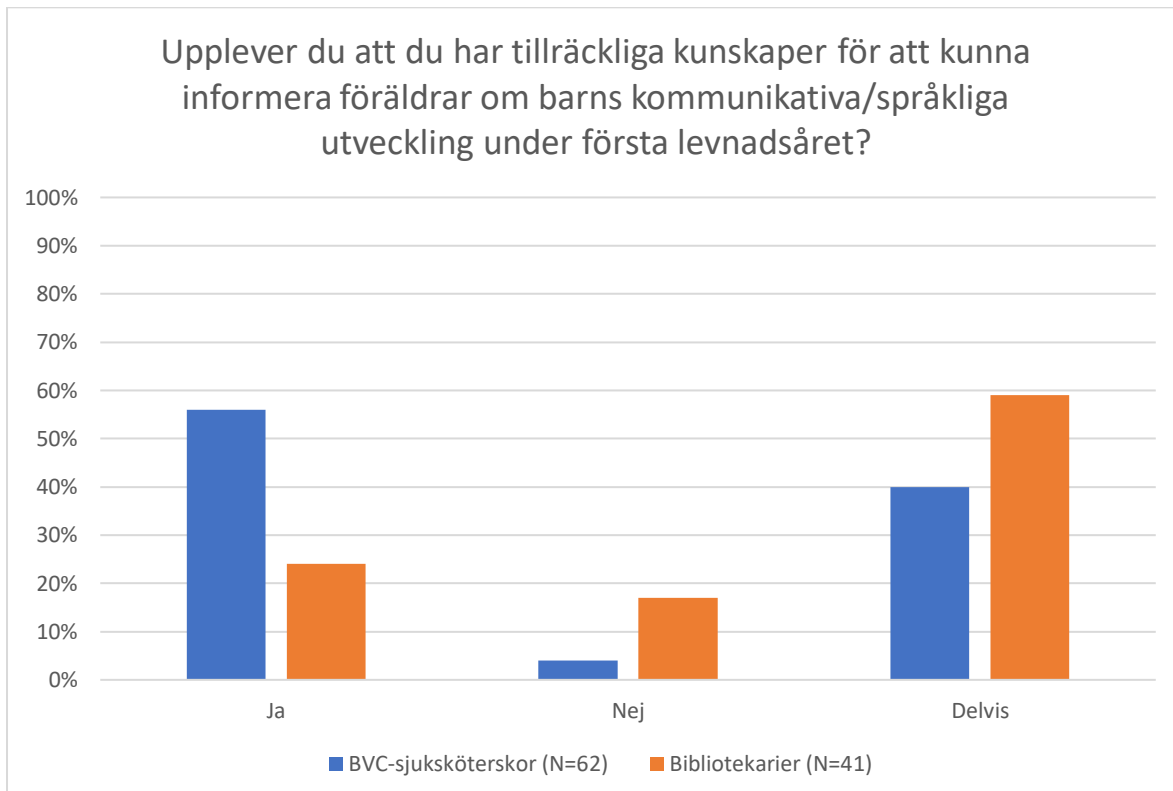
Frågor som rör BVC-sjuksköterskor och bibliotekariers uppfattning om kunskapsnivå gällande barns tidiga kommunikativa och språkliga utveckling:

BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier tillfrågades om hur de ser på kunskapen om barns tidiga språkliga och kommunikativa utveckling. Figur 17 visar hur viktig de anser att denna kunskap är i den egna professionsutövningen, och där framkommer att 98 % anser att kunskap av detta slag är viktig eller mycket viktig. Figur 18 och 19 åskådliggör med lite olika vinkling hur BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier skattar sin egen kunskap inom området. Där framkommer att fler inom båda yrkesgrupperna upplever sig ha större kunskap kring samspel som gynnar kommunikativ/språklig utveckling, än kring att barns tidiga kommunikativa/språkliga utveckling. Det går också att utläsa att bibliotekarier generellt skattar sin kunskapsnivå lägre inom området barns tidiga kommunikativa och språkliga utveckling än vad BVC-sjuksköterskorna.

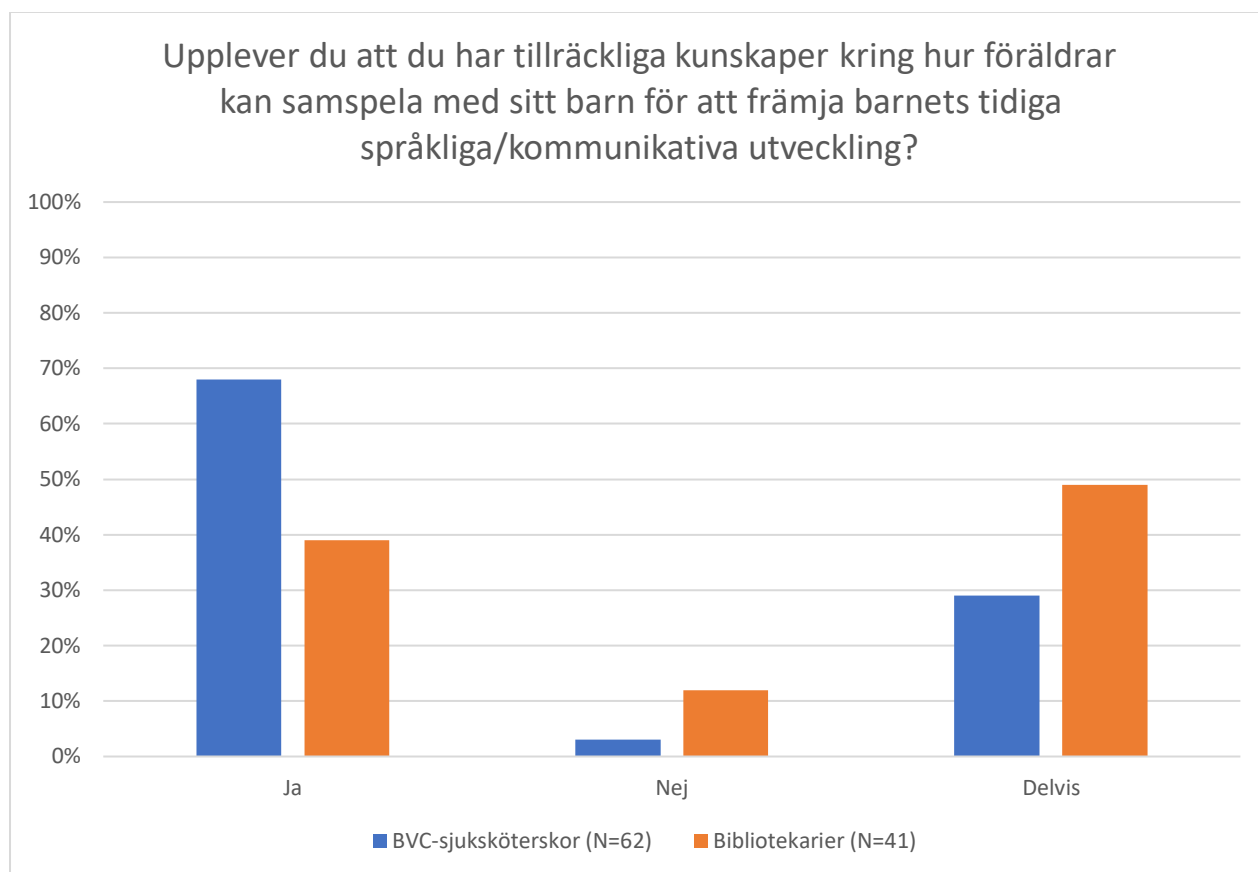
Figur 17: Vikten av kunskap inom området barns tidiga kommunikativa och språkliga utveckling.

Figur 18: Skattning av egna kunskaper inom området barns tidiga kommunikativa och språkliga utveckling.

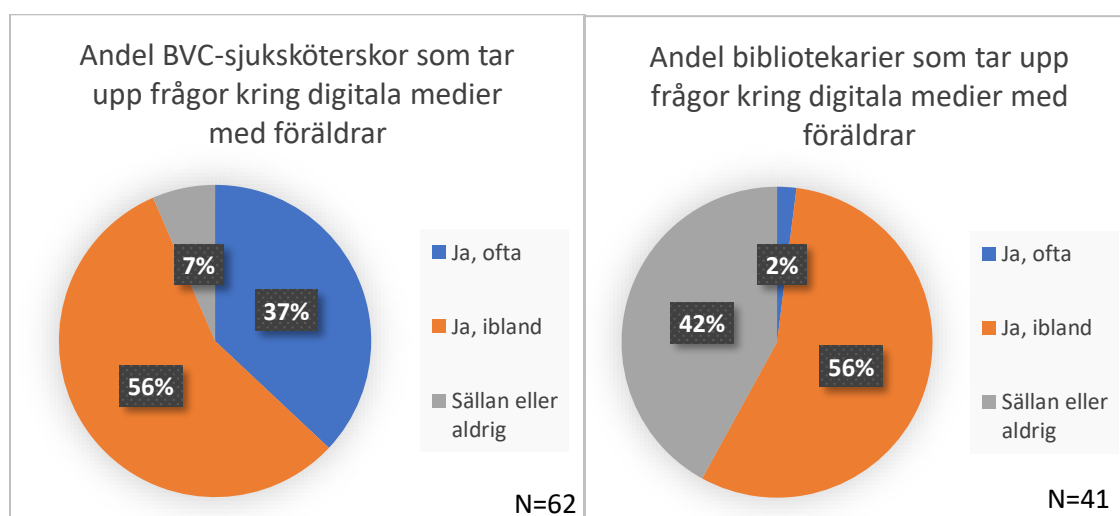

Figur 19: Skattning av egna kunskaper om samspel för att främja tidig kommunikativ/språklig utveckling.

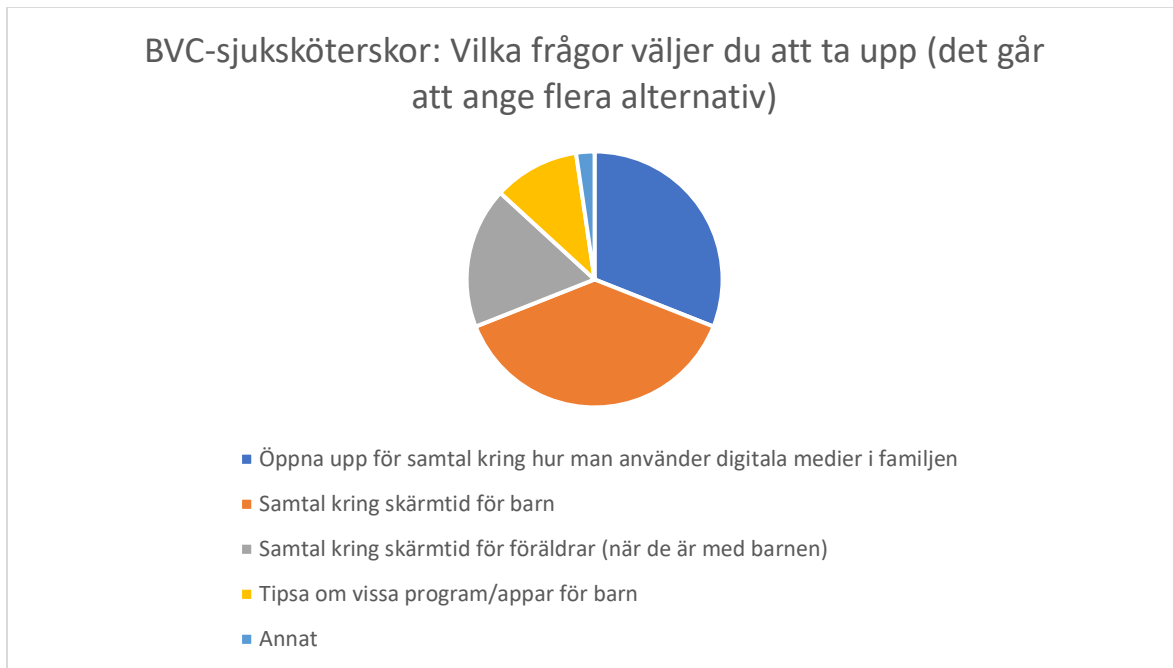
Många familjer använder digitala medier (mobiler, surfplattor, datorer etc.) hemma i allt större utsträckning och användandet går långt ner i åldrarna. BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier tillfrågades om de tar upp frågor kring användande av digitala medier med föräldrar. Det är stor variation mellan svaren från de båda grupperna (figur 20).

Figur 20: Andel BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier som lyfter frågan om digitala medier tillsammans med föräldrar.

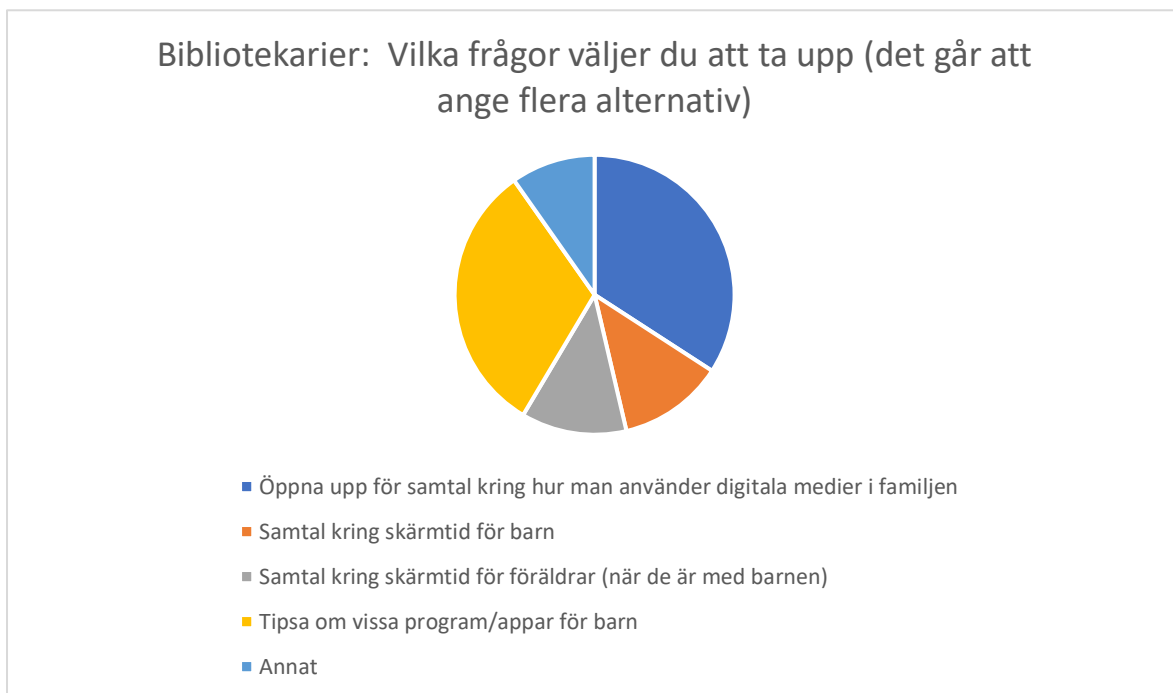

Även vilka frågor som lyfts skiljer sig mellan grupperna (figur 21 och 22).

Figur 21: BVC-sjuksköterskornas svar på vad de tar upp i samtal med föräldrar kring digitala medier.

Figur 22: Bibliotekariernas svar på vad de tar upp i samtal med föräldrar kring digitala medier.

Frågor som rör vikten av samarbete över professionsgränserna kring barns språkliga utveckling.

På frågan hur viktigt ett samarbete är över professionsgränserna så svarar alla tre professioner väldigt samstämmigt. 91 % av BVC-sjuksköterskorna och bibliotekarierna anser att ett samarbete över professionsgränserna är viktigt eller mycket viktigt, och 90 % av logopederna är av samma uppfattning. En gruppering av de fritextsvar som kom in vid frågan *varför* ett samarbete är viktigt visar att några områden lyfts fram gång på gång i svaren:

- För att nå ALLA!
- För att främja barns språkliga utveckling
- För att fler familjer ska läsa tillsammans hemma – vilket främjar både språkutveckling och läsutveckling
- Familjestöd/anknytning
- Samarbete mellan professioner
 - Tydlighet om att det är viktigt
 - Stöttar/tar hjälp av varandra
 - Arbetar mot samma mål
- För att fler ska hitta till biblioteket – som mötesplats och för att låna böcker
- För att nå familjer med mångkulturell bakgrund
- För att barn med svårigheter ska få rätt hjälp tidigt
- Prevention – tidiga insatser
- Samverkan för ökad kompetens

Kommentarer i fritext

Många respondenter har i sina kommentarer i fritext lyft vilka möjligheter som finns med en ökad samverkan mellan professioner i syfte att stötta barns språkliga utveckling. Några citat:

- ”Eftersom BVC redan träffar alla barn och dessutom gör hembesök hos familjerna tycker jag det vore utmärkt om bokstart utgår från BVC! Bibliotekspersonal kan följa med vid något av besöken och erbjuda/boka familjerna ett besök på biblioteket”
- ” Tror all samverkan utvecklar och breddar möjlighet till nya synvinklar. Kan ge stöd och rådg i ryggen till personal att veta att man ingår i ett större sammanhang där barnets bästa är i fokus.”
- ” Jag tycker verkligen att dessa frågor är viktiga, samtidigt behöver vi bättre och smidigare sätt att samarbeta annars är det lätt att det glider ut i sanden, som har hänt i vår kommun till exempel. Det är svårt att få tiden att räcka till allt som är viktigt, i synnerhet när man jobbar med så vid målgrupp!”
- ”BVC träffar i stort sett alla barn. Vi borde utveckla vårt samarbete rejält. Skulle vilja att vi planerade tillsammans och tog gemensamt ansvar för arbetet med barn och språk. En fråga att jobba med!”
- ”Allt som kan främja språkutveckling och kommunikation är viktigt för mig, att visa föräldrarna hur härligt det är att läsa för sina barn. Vår tid räcker ibland inte till så ju flera vi är som pratat om språk osv desto bättre.”
- ”Språkligt intresse föder så mycket positivt för både föräldrar och barn, inlärning, utveckling, samspel, närhet och gemenskap.”

- ”Det är ett sätt att nå föräldrar som kanske inte är biblioteksbesökare och det är ett sätt att få föräldrar att tidigt börja intressera sig barns läsning.”
- ”Vi kan stötta och inspirera varandra i arbetet med språkutveckling och läsfrämjande, våra resp. kunskaper kompletterar varandra.”
- ”Genom att vi och BVC/familjecentraler samarbetar signalerar vi att detta är viktigt.”
- ”Viktigt att alla som på olika sätt ser och jobbar med barn och barns språk kan ses och prata om ämnet med olika infallsvinklar. Lätt att bli fast i egna tankemönster.”
- ”Eftersom vi jobbar med barn krävs samarbete.”
- ”Det är i vardagen man kan göra skillnad!”

Sammanfattande diskussion

I den sammanfattande diskussionen kommer ett försök göras att besvara de frågeställningar som inledder rapporten.

1. Hur ser samarbetet gällande små barns språkliga utveckling ut mellan BVC/Familjecentral, bibliotek och logopedier inom Region Östergötland?

Sammanställningen av enkätsvaren visar exempel på goda samarbeten mellan BVC/Familjecentral, bibliotek och logopedier inom Region Östergötland. Den visar också att det i vissa fall helt saknas samarbete. Exempel på samverkan är bokgåvor till barn och samverkan via föräldrautbildning/föräldrträffar. Det finns också en del riktade insatser som t.ex. ”Språkpiller”. Gemensamma utbildningsdagar över professionsgränserna förekommer, men det är tydligt att dessa inte når ut till alla.

2. Hur är samarbetet organiserat och hur fördelas ansvaret mellan de olika yrkesgrupperna?

Samarbetet mellan professionerna baseras främst på enstaka kontakter vid behov eller planerade och återkommande kontakter. Samarbetet sker i enstaka fall i nätverk med flera yrkesgrupper inblandade. Samarbetet är i väldigt liten grad förankrat i skriftliga dokument. Det saknas därmed en tydlig överenskommelse över vem som tar ansvar för vilka områden i samarbetet.

I ett försök att överföra den sammanställda informationen av samverkan mellan BVC/Familjecentral och bibliotek till Öglands taxonomi (2013) så framkommer att de flesta verksamheter arbetar på nivåerna ett, två och tre. Några enstaka exempel på arbete på nivå fyra förekommer, och likaså på nivå fem och sex men då oftast på en högre nivå inom organisationen.

3. Hur kan det nuvarande samarbetet beskrivas utifrån begreppen likvärdighet och jämlik hälsa?

Då det råder stora olikheter mellan olika områden, och även inom BVC inom samma kommun, så kan nuvarande samarbete mellan BVC/Familjecentral, bibliotek och logopedier inte beskrivas vare sig som likvärdigt eller som att det uppfyller kraven för jämlik hälsa.

4. Hur upplever BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier sina kunskaper kring barns tidiga kommunikativa och språkliga utveckling?

BVC-sjuksköterskor och bibliotekarier har olika grund att stå på gällande kunskaper kring barns tidiga kommunikativa och språkliga utveckling. Ett utbyte av kunskaper skulle kunna stärka båda

yrkesgrupperna i sina professioner. Logopederna anger att de i högre utsträckning deltar i utbildningstillfällen med BVC-sjuksköterskor än med bibliotekarier.

Rekommendationer

Bokstart Östergötland vill nå alla barn i Östergötland. För att genomföra Bokstart Östergötland krävs hållbara strukturer över tid, stabila nätverk samt samarbete över professionsgränser. Det skulle ge möjlighet att aktivt och strukturerat arbeta med utbildningsinsatser och kunskapsutbyte mellan olika professioner. En formalisering och utveckling av de samarbeten som finns skulle leda till ökad grad av likvärdighet och jämlik hälsa.

Det krävs:

- Beslut i Region Östergötland och kommuner gemensamt om struktur och genomförande
- Samarbete mellan bibliotek, förskola, barnhälsovård och logopedi i alla kommuner
- Skriftliga överenskommelser kring samarbete och ansvar
- Lokala samverkansgrupper och språknätverk
- Regional samverkansgrupp
- Bokgåvor till alla barn i Östergötland vid 6, 12, 18 månaders ålder
- Metodmaterial till barnens vuxna kopplat till bokgåvor
- Ekonomi för hembesök i samband med bokgåvor
- Dela kunskap om metoder för att stimulera barns språkutveckling
- Dela kunskap mellan professioner för att tidigt upptäcka språkstörning

Taxonomin som nämns i rapporten kan användas som en hjälp på respektive arbetsplats för att avgöra var man står i den enskilda verksamheten och vad nästa steg är, samt en påminnelse om vart man är på väg. Den kan också användas som ett instrument för att följa upp och utvärdera hur samarbete/samverkan mellan BVC/Familjecentraler och bibliotek utvecklas.

Kostnad för tre bokgåvor (vid 6, 12 och 18 månaders ålder) och ett hembesök uppskattas till c:a 800 kronor per barn.

Referenser

Beck I.L., McKeown M.G., and Kucan L. (2013) *Bringing words to life: Robust vocabulary instruction*. The Guilford Press.

Dickinson, D. K., Griffith, J. A., Michnick Golinkoff, R., & Hirsh-Pasek, K. (2012). How Reading Books Fosters Language Development around the World. *Child Development Research*, vol. 2012, doi:10.1155/2012/602807

Hampson Lundh, A., & Michnik, K. (2014.) *Samarbete mellan folkbibliotek och barnhälsovård i Sverige: En utökad kartläggning och nulägesbeskrivning*. Halmstad: Region Halland. Tillgänglig via: <http://www.kulturradet.se/Documents/L%C3%A4sfr%C3%A4mjande/Bokstart/samarbete-mellan-folkbibliotek-och-barnhalsovard-i-sverige-rapport.pdf>

Huebner, C. E., & Payne, K. (2010.) Home support for emergent literacy: Follow-up of a community-based implementation of dialogic reading. *Journal of Applied Developmental Psychology*. 31, 195–201

Kulturrådet. (2004.) *Om läsning – mer eller mindre? En kommenterande jämförelse av fem läsvanestudier*. Statens kulturråd.

http://www.kulturradet.se/upload/kr/publikationer/2004/om_lasning.pdf

Kulturrådets webbplats. <http://www.kulturradet.se/bokstart/Om-bokstart/> Sidan hämtad 2017-10-23

Mol, E. S., & Bus, A. G. (2011). To Read or Not to Read: A Meta-Analysis of Print Exposure from Infancy to Early Adulthood. *Psychological Bulletin*. 137 (2), 267–296.

Rydsjö, K. (2012.) *Dags att höja ribban!?: En rapport om samverkan mellan barnhälsovård och bibliotek kring små barns språk- och litteracitetsutveckling*. Halmstad: Region Halland. Tillgänglig via: https://www.regionhalland.se/PageFiles/44091/BVC_rapport_Rydsjo.pdf

Skolverkets webbplats. <https://www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/internationella-studier/pisa> Sidan hämtad 2017-12-01

Östgötakommissionen för folkhälsa – slutrapport. (2014.) Uppsala. Tillgänglig via: <http://vardgivarwebb.regionostergotland.se/pages/266425/Folkhalsorapport.pdf>

Ögland, M. (2013.) *Taxonomier – Verktyg för biblioteksutveckling*. Regionbibliotek Stockholm. Tillgänglig via: https://issuu.com/bigrell/docs/taxonomier_malin_ogland

Bilagor

Bilaga 1: Informationsbrev inför enkätundersökning i samband med uppstart av projekt Familjestöd/Bokstart Region Östergötland.

Hej!

Inom kort kommer en web-enkät att skickas ut via mail till alla BVC-sjuksköterskor och alla bibliotekarier som arbetar med barnböcker/barnverksamhet i Östergötland. Enkäten kommer att fungera som en kartläggning av hur samarbetet mellan BVC/familjecentral och bibliotek ser ut idag. Svaren kommer att ligga till grund för fortsatt planering av projektet Familjestöd/Bokstart Region Östergötland.

Syftet med projektet Familjestöd/Bokstart Region Östergötland är att skapa goda samspels- och läsvanor i barnfamiljer redan tidigt i barnens liv. Målet är att nå ut till alla familjer inom regionen. Forskning visar att det har en god inverkan på barns språkliga utveckling och också bygger en grund för barnens kommande läs- och skrivutveckling. Projektet är ett samarbete mellan Barnhälsovården, Regionbiblioteket och logopedier.

Då varje svar är viktigt hoppas vi på din hjälp med att sprida information om att enkäten kommer att mailas ut. Uppmuntra gärna dina medarbetare att svara så att vi får en så god bild av nuläget som möjligt. Alla svar kommer att presenteras på gruppnivå och inget svar kommer i sammanställningen att kunna härledas till någon enskild person eller verksamhet.

Vid frågor är du välkommen att ta kontakt någon av oss i projektgruppen.

Vänliga hälsningar

Projektgruppen för Familjestöd/Bokstart Region Östergötland, genom Hanna Walsö

Projektgruppen består av.

Kerstin Olsson, chef Regionbibliotek Östergötland

Ingrid Loeld Rasch, utvecklingsledare, Regionbibliotek Östergötland

Maria Johansson Gray, samordnare för folkhälsa, Länsstyrelsen Östergötland

Malin Wallberg, verksamhetsutvecklare BHV, Region Östergötland

Jasminka Pinjagic, leg logoped, enhetschef Logopedmottagningen, US Linköping

Hanna Walsö, leg logoped, ansvarig för enkät och förstudie

Bilaga 2: Enkätundersökning inför planering av projektet Familjestöd/Bokstart Region Östergötland

Hej!

Förhoppningsvis har du redan fått information om att en enkät som berör samarbetet mellan BVC/familjecentral och biblioteket skulle komma att skickas ut.

Syftet med enkäten är att kartlägga hur samarbetet mellan BVC/familjecentral och bibliotek ser ut idag. Den innehåller även frågor kring hur du upplever dina kunskaper inom området 'små barns tidiga kommunikativa och språkliga utveckling'. Svaren kommer att ligga till grund för fortsatt planering av projektet Familjestöd/Bokstart Region Östergötland.

Enkäten är personlig och ditt svar är viktigt! Frågorna tar ca 10 minuter att besvara och vi är mycket tacksamma för att du tar dig tid att fylla i enkäten.

Alla svar kommer att presenteras på gruppnivå och inget svar kommer i sammanställningen att kunna härledas till någon enskild person eller verksamhet.

Vänliga hälsningar

Projektgruppen för Familjestöd/Bokstart Region Östergötland, genom Hanna Walsö

Projektgruppen består av.

Kerstin Olsson, chef Regionbibliotek Östergötland

Ingrid Loeld Rasch, utvecklingsledare, Regionbibliotek Östergötland

Maria Johansson Gray, samordnare för folkhälsa, Länsstyrelsen Östergötlands

Malin Wallberg, verksamhetsutvecklare BHV, Region Östergötland

Jasminka Pinjagic, leg logoped, enhetschef Logopedmottagningen, US Linköping

Hanna Walsö, leg logoped, ansvarig för enkät och förstudie

1) Jag arbetar på:

- BVC med Familjecentral
- BVC (renodlat)
- Bibliotek

Yrkestitel

- BVC-sjuksköterska
- Bibliotekarie
- Annat: _____

Arbetsplats: _____

Kommun: _____

Antal år i yrket (på BVC/bibliotek): _____

2) Finns det ett samarbete mellan BVC/Familjecentral och bibliotek på din arbetsplats?

- Ja
- Nej, BVC har tidigare samarbetat med biblioteket men samarbetet har upphört
- Nej, BVC har inte samarbetat med biblioteket

Kommentar:

Om nej – besvara fråga 5, 6, 7, 8, 12, 13 och 14.

3) Hur är samarbetet mellan BVC/Familjecentral och bibliotek organiserat? (Det går att välja flera alternativ.)

- Samarbetet bygger på enstaka kontakter vid behov mellan BVC/Familjecentralspersonal och ansvarig bibliotekarie
- Samarbetet bygger på planerade och återkommande kontakter mellan BVC/Familjecentralspersonal och ansvarig bibliotekarie
- Samarbetet bedrivs i ett nätverk där flera yrkesgrupper ingår

Beskriv vilka som ingår i nätverket: _____

- Samarbetet är reglerat i ett skriftligt dokument
- Annat: _____
- Vet ej

Kommentar:

4) Hur samarbetar BVC/Familjecentral och bibliotek på din arbetsplats: vilken/vilka av följande samarbetsformer förekommer? (Det går att välja flera alternativ.)

- BVC och biblioteket samarbetar om gåvoböcker till barn under 2 år (**vidare till fråga 4a**)
- BVC och biblioteket samarbetar om gåvoböcker till barn som är 2-5 år (**vidare till fråga 4a**)
- BVC-sköterskorna delar ut broschyrer från biblioteket om språkutveckling och läsning
- Bokdeposition/boklåda från biblioteket finns på BVC
- Informationsmaterial om biblioteket finns på BVC
- Bibliotek och BVC/Familjecentral samverkar i föräldrautbildningen/vid föräldraträffar (**vidare till fråga 4b och c**)
- Annat: _____

Kommentar:

4a) Hur lämnas gåvoböckerna ut? (Det går att välja flera alternativ.)

- Boken/böckerna lämnas ut på BVC/Familjecentral
- Presentkort lämnas ut, som föräldrarna kan lösa in på biblioteket.
- Boken/böckerna lämnas ut hemma hos familjen.
- Annat:

4b) Hur ser samarbetet mellan BVC/Familjecentral och bibliotek ut gällande föräldragrupper/föräldrträffar? (Det går att välja flera alternativ.)

- Bibliotekarie är inbjuden till någon av träffarna.
- En av träffarna är förlagd till biblioteket.
- Annat: _____

4c) Vad är syftet med de träffarna? (Det går att välja flera alternativ.)

- Informera om bibliotekets verksamhet
- Lyfta fram biblioteket som en välkomnande mötesplats
- Informera om/visa upp bibliotekets barnavdelning
- Informera om/visa upp barnböcker på olika språk
- Informera om/visa upp böcker som rör barns utveckling (familjehyllan)
- Informera om/visa upp äppelhyllan/annat språkstimulerande material (exv TAKK, taktila böcker, språkpiller mm)
- En sång- och ramsstund (eller liknande) organiseras
- Informera om små barns kommunikativa/språkliga utveckling
- Informera om hur man kan läsa tillsammans med små barn
- Annat: _____

Kommentar:

5) Hur viktigt är det för dig att ha kunskap om barns kommunikativa/språkliga utveckling under det första levnadsåret?

- Mycket viktigt
- Viktigt
- Inte särskilt viktigt
- Oviktigt
- Vet ej

Kommentar:

6) Upplever du att du har tillräckliga kunskaper för att kunna informera föräldrar om barns kommunikativa/språkliga utveckling under första levnadsåret?

- Ja
- Nej
- Delvis

Kommentar:

7) Upplever du att du har tillräckliga kunskaper kring hur föräldrar kan samspela med sitt barn för att främja barnets tidiga språkliga/kommunikativa utveckling?

- Ja
- Nej
- Delvis

Kommentar:

8) Tar du upp frågor kring användandet av digitala medier (mobiler, surfplattor, datorer etc.) med föräldrar?

- Ja, ofta
- Ja, ibland
- Sällan eller aldrig

Om ja, vilka frågor väljer du att ta upp? (Det går att välja flera alternativ.)

- Öppna upp för samtal kring hur man använder digitala medier i familjen
- Samtal kring skärmtid för barn
- Samtal kring skärmtid för föräldrar (när de är med barnen)
- Tipsa om vissa program/appar för barn
- Annat: _____

Kommentar:

9) Hur upplever du ansvarsfördelningen för det samarbete mellan BVC/Familjecentral och bibliotek som finns idag?

- Biblioteket tar störst ansvar för samarbetet.
- BVC/Familjecentralen tar störst ansvar för samarbetet.
- BVC/Familjecentralen och bibliotek tar gemensamt ansvar för samarbetet.

Kommentar:

10) Förekommer gemensam fortbildning, t.ex. studiedagar, där både personal från BVC/Familjecentral och bibliotekspersonal deltar?

- Ja, varje år
- Ja, det har hänt
- Nej, aldrig
- Vet ej
- Annat

Kommentar:

11) Har någon undersökning gjorts för att få föräldrars synpunkter på samarbetet mellan BVC/Familjecentral och bibliotek?

- Ja
- Nej

- Vet ej
- Annat

Kommentar:

12) Hur viktigt är ett samarbete mellan BVC/Familjecentral och biblioteket, enligt dig?

- Mycket viktigt (**vidare till fråga 12a**)
- Viktigt (**vidare till fråga 12a**)
- Inte särskilt viktigt
- Oviktigt
- Vet ej

Kommentar:

12 a) Varför är ett samarbete viktigt, tycker du?

13) Ger ett samarbete mellan BVC/Familjecentral och biblioteket något för dig i din profession?

- Ja
- Nej
- Vet ej

Kommentar:

14) Till sist: Använd gärna utrymmet nedan för fler synpunkter på eller åsikter om samarbete mellan BVC/Familjecentral och bibliotek!

Fritt svar

Informationsbrev inför enkätundersökning i samband med uppstart av projekt Familjestöd/Bokstart Region Östergötland.

Den tidiga språkliga utvecklingen ligger till grund för att barn ska få med sig en god och stabil språklig förmåga under förskoleåren. Barn som tidigt kommer i kontakt med böcker och skriftspråk, och som under förskoleåren erbjuds goda möjligheter att utveckla sitt språk i en språkstimulerande miljö, har bättre förutsättningar när de börjar skolan. Därför uppmanar regeringen och kulturrådet till en nationell satsning för att främja barns tidiga språkutveckling.

Som ett led i det arbetet pågår projekt i flera regioner i Sverige för att stärka samverkan mellan logopederna, BVC/Familjecentraler och bibliotek. Det är ett arbete som bland annat går ut på att arbeta med och tydliggöra strukturen för samarbetet. Det handlar också om att åstadkomma ökad likvärdighet inom och mellan kommuner.

Även Region Östergötland vill arbeta för att stärka strukturen för samarbetet mellan logopederna, BVC/familjecentraler och bibliotek. Därför görs nu enkätundersökningar som syftar till att ta reda på hur samarbetet ser ut idag.

Alla svar kommer att presenteras på gruppnivå och inget svar kommer i sammanställningen att kunna härledas till någon enskild person.

Om du har frågor kring projektet eller kring den enkät som skickas ut går det bra att kontakta:

Kerstin Olsson, Chef för Regionbibliotek Östergötland

Hanna Walsö, leg. logoped, ansvarig för enkätundersökning och förstudie

Projektgruppen består av.

Kerstin Olsson, chef Regionbibliotek Östergötland

Ingrid Loeld Rasch, utvecklingsledare, Regionbibliotek Östergötland

Maria Johansson Gray, samordnare för folkhälsa, Länsstyrelsen Östergötlands

Malin Wallberg, verksamhetsutvecklare BHV, Region Östergötland

Jasminka Pinjagic, leg logoped, enhetschef Logopedmottagningen, US Linköping

Hanna Walsö, leg logoped, ansvarig för enkät och förstudie

1) Jag arbetar på/inom:

- Logopedmottagning
- Habilitering
- Förskola
- Annat: _____

Arbetsplats: _____

Antal år i yrket: _____

2) Finns det ett samarbete mellan logoped och BVC/Familjecentral på din arbetsplats?

- Ja (**Besvara även fråga 2 a, b och c**)
- Nej, min arbetsplats har tidigare samarbetat med BVC/Familjecentral men samarbetet har upphört (**Gå vidare till fråga 3**)
- Nej, min arbetsplats har inte samarbetat med BVC/Familjecentral (**Gå vidare till fråga 3**)

Kommentar:

2 a) Om ja, inriktar sig samarbetet mot:

- Barn med språkstörning
- Preventivt arbete för att stödja barns språkliga utveckling
- Tidig kommunikativ/språklig utveckling

Kommentar:

2 b) Hur är samarbetet mellan logoped och BVC/Familjecentral organiserat? (Det går att välja flera alternativ.)

- Samarbetet bygger på enstaka kontakter vid behov mellan logoped och BVC/Familjecentralspersonal
- Samarbetet bygger på planerade och återkommande kontakter mellan logoped och BVC/Familjecentralspersonal
- Samarbetet bedrivs i ett nätverk där flera yrkesgrupper ingår

Beskriv vilka som ingår i nätverket: _____

- Samarbetet är reglerat i ett skriftligt dokument

Annat: _____

- Vet ej

Kommentar:

2 c) Hur upplever du ansvarsfördelningen för det samarbete mellan logoped och BVC/Familjecentral som finns idag?

- Logoped tar störst ansvar för samarbetet.
- BVC/Familjecentralen tar störst ansvar för samarbetet.
- BVC/Familjecentralen och logoped tar gemensamt ansvar för samarbetet.

Kommentar:

3) Finns det ett samarbete mellan logoped och bibliotek på din arbetsplats?

- Ja (**Besvara även fråga 3 a, b och c**)
- Nej, min arbetsplats har tidigare samarbetat med biblioteket men samarbetet har upphört (**Gå vidare till fråga 4**)
- Nej, min arbetsplats har inte samarbetat med biblioteket (**Gå vidare till fråga 4**)

Kommentar:

3 a) Om ja, inriktar sig samarbetet mot:

- Barn med språkstörning
- Preventivt arbete för att stödja barns språkliga utveckling
- Tidig kommunikativ/språklig utveckling

Kommentar:

3 b) Hur är samarbetet mellan logoped och bibliotek organiserat? (Det går att välja flera alternativ.)

- Samarbetet bygger på enstaka kontakter vid behov mellan logoped och ansvarig bibliotekarie
- Samarbetet bygger på planerade och återkommande kontakter mellan logoped och ansvarig bibliotekarie
- Samarbetet bedrivs i ett nätverk där flera yrkesgrupper ingår

Beskriv vilka som ingår i nätverket: _____

- Samarbetet är reglerat i ett skriftligt dokument
- Annat: _____

- Vet ej

Kommentar:

3 c) Hur upplever du ansvarsfördelningen för det samarbete mellan logoped och bibliotek som finns idag?

- Logoped tar störst ansvar för samarbetet.
- Bibliotek tar störst ansvar för samarbetet.
- Logoped och bibliotek tar gemensamt ansvar för samarbetet.

Kommentar:

4) Sker gemensamma fortbildningstillfällen över professionsgränserna (logoped/BVC-Familjecentral/bibliotek)?

- Ja
- Nej

Kommentar:

5) Förekommer utbildningstillfällen där logoped informerar om språk, språkutveckling och språkstörning hos barn för:

Personal på BVC/Familjecentral

- Ja
- Nej

Personal på bibliotek

- Ja
- Nej

6) Hur viktigt är ett samarbete mellan BVC/Familjecentral och biblioteket, enligt dig?

- Mycket viktigt (vidare till fråga 6 a)
- Viktigt (vidare till fråga 6 a)
- Inte särskilt viktigt
- Oviktigt
- Vet ej

Kommentar:

6 a) Varför är ett samarbete viktigt, tycker du?

7) Ger ett samarbete mellan BVC/Familjecentral och biblioteket något för dig i din profession?

Ja

Nej

Vet ej

Kommentar:

8) Använd gärna utrymmet nedan för fler synpunkter på eller åsikter om samarbete mellan logoped, BVC/Familjecentral och bibliotek!

Fritt svar: